

ALMAN HUKUKU İLE KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İFLÂS İDARE MEMURUNUN SEÇİMİ VE GÖREVLENDİRİLMESİ^(*)

Dr. Öğr. Üyesi **Ramazan KORKMAZ^(**)**

Öz

Ekonomik ve politik gelişmeler ticaret hayatını doğrudan etkilemektedir. Küresel ve bölgesel ölçekte ortaya çıkan belirsizlikler ve ekonomik bozulmalar nedeniyle bazen gerçek veya tüzel kişilerin nakit akışında sıkıntı ortaya çıkıp borçlarını kendi rızalarıyla ödeyemedikleri durumlar yaşanabilir. Borçlunun mal varlığının bir kül hâlinde tasfiyesini amaçlayan iflâs hukuku, modern anlayışta her ne kadar borçlunun hukukî varlığının devamlılığının sağlanmasını amaç ederse de klasik iflâs hukuku tasfiyesinde borçlu, müflis sıfatını kazanmakta ve borçlunun parayla ölçülebilir nitelikteki mal varlığı değerleri, iflâsın açılması ile birlikte müflisin tasarruf alanından çıkıp iflâs masasına dahil olmaktadır. Müflisin alacaklılarının eşit oranda tatmin edilmesini sağlayan bu sistemde, masaya dahil olan mal varlığı değerlerinin yönetimi ve tasfiye süreci boyunca işletilmesi amacıyla iflâs idaresi teşekkül etmekte, bu idareye üye aday seçimlerini alacaklılar toplantısı yapsa da iflâs idare memuru görevlendirmesini icra mahkemesi yapmaktadır. Tasfiyenin başarılı bir şekilde ilerlemesi ve sonuçlandırılması açısından bu idareye seçilecek olan iflâs idare memurlarının belirlenmesi "iflâs tasfiyesinin kaderini belirler" nitelikte önemlidir. Zira müflisin tasarruf yetkisini ortadan kaldırıp bu yetkiyi masanın temsilcisi konumundaki iflâs idaresine vererek alanında uzman olmayan iflâs idare memurları eliyle tasfiyenin ipi çekilebilir. İşte bu mahzurlu sonucun ortaya çıkmaması adına iflâs idare memurlarının bilhassa somut olaya uygun olarak, tecrübeli, alana hâkim ve iflâs tasfiye sürecini hukukî ve malî açıdan bilen kişilerden seçilmesi önemlidir. Fakat yapılacak seçimde, adı geçen bu kriterler kadar saydamlık ve bağımsızlık da bir o kadar dikkate şayandır. Bu çalışmada, iflâs tasfiyesinin başarılı bir şekilde yürütülerek alacaklılar arası eşitlik prensibine uygun bir dağıtımın yapılıp başarıyla sürecin yönetilmesi ve sonlandırılması bakımından önem arz eden iflâs idare memurluğu müessesesi, iflâs idare memurunun görevleri, seçimi ve görevlendirilmesi açısından ele alınmıştır. Çalışmada özellikle iflâs idare memurlarının seçimi konusunda getirilen yeni bir düzenleme olan Yönetmelik hükümlerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

İflâs Tasfiyesi, İflâs İdare Memuru, İflâs İdare Memurunun Seçimi, İflâs İdare Memurunun Görevleri, İflâs İdare Memurunun Nitelikleri.

^(*) Makalenin Dergiye Geliş Tarihi: 27.02.2024 - Makalenin Kabul Edildiği Tarih: 20.05.2024, DOI No: <https://doi.org/10.54704/akdhfd.1443290>.

Çalışmada kullanılan Almanca eserler, TÜBİTAK 2219 Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Bursu kapsamında Trier Üniversitesi'nde temin edilmiştir. Desteği için TÜBİTAK'a teşekkür ederim.

^(**) Pamukkale Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı / Denizli, Türkiye.

E-posta: ramazankorkmaz123@gmail.com,

Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0002-1433-0567>.

"This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)"

SELECTION AND APPOINTMENT OF BANKRUPTCY ADMINISTRATOR IN COMPARISON WITH GERMAN LAW

Abstract

Economic and political developments directly affect business life. Due to uncertainties and economic deteriorations that arise on a global and regional scale, situations may sometimes occur where real or legal persons have cash flow difficulties and are unable to pay their debts of their own accord. Although bankruptcy law, which aims to liquidate the debtor's assets in a state of ashes, aims to ensure the continuity of the debtor's legal existence in the modern understanding, in the liquidation of classical bankruptcy law, the debtor acquires the title of bankrupt and the debtor's property values, which can be measured in money, leave the bankrupt's domain with the opening of bankruptcy, is included in the bankruptcy estate. In this system, which ensures equal satisfaction of the bankrupt's creditors, a bankruptcy administration is established in order to manage the asset values included in the table and operate them throughout the liquidation process. Although the creditors' meeting elects the candidate members of this administration, the bankruptcy administrator is appointed by the enforcement court. In terms of the successful progress and completion of the liquidation, the determination of the bankruptcy administrators to be elected to this administration is important as it "determines the fate of the bankruptcy liquidation". Because the bankruptcy administration can eliminate the bankrupt's power of disposition and give it to the bankruptcy administration, which is the representative of the table, and the liquidation can be pulled by the bankruptcy administrators who are not experts in their field. In order to prevent this undesirable outcome from occurring, it is important that the bankruptcy administrators be selected, especially in accordance with the concrete case, from people who are experienced, have knowledge of the field, and have legal and financial knowledge of the bankruptcy liquidation process. However, in the election to be held, transparency and independence are as important as these criteria. In this study, the bankruptcy administrator institution, which is important in terms of successfully carrying out the bankruptcy liquidation and making a distribution in accordance with the principle of equality among creditors and successfully managing and finalizing the process, is discussed in terms of the duties, selection and assignment of the bankruptcy administrator. In the study, the provisions of the regulation, which is a new regulation regarding the selection of bankruptcy administrators, are especially included.

Keywords

Bankruptcy Liquidation, Bankruptcy Administrator, Selection of Bankruptcy Administrator, Duties of the Bankruptcy Administrator, Qualifications of the Bankruptcy Administrator.

Extended Abstract

Economic and political developments directly affect business life. Due to uncertainties and economic disruptions that arise on a global and regional scale, situations may sometimes occur where real or legal persons have cash flow difficulties and are unable to pay their debts of their own accord. This situation, which we encounter especially in commercial companies and can affect the commercial and economic order due to non-payment of debts, causes, in addition to enforcement proceedings, bankruptcy proceedings or direct bankruptcy cases, which we have witnessed a lot in recent times and which we will encounter a lot in the future. Although bankruptcy law, which aims to liquidate the debtor's assets into ashes, aims to ensure the continuity of the debtor's legal existence in the modern understanding, in the classical bankruptcy law liquidation, the debtor becomes bankrupt and the debtor's property values, which can be measured in money, leave the bankrupt's domain with the opening of bankruptcy. is included in the bankruptcy estate. In this system, which ensures equal satisfaction of the bankrupt's creditors, the bankruptcy administration is established in order to manage the assets included in the table and operate them throughout the liquidation process. Although the creditors' meeting elects the candidate members of this administration, the bankruptcy administration officer is appointed by the enforcement court. In terms of the successful progress and completion of the liquidation, the determination of the bankruptcy administrators to be elected to this administration is important as it "determines the fate of the bankruptcy liquidation". Because, by eliminating the bankrupt's power of disposition and giving it to the bankruptcy administration, which is the representative of the table, the liquidation can be pulled by bankruptcy administrators who are not experts in their field. In order to prevent this undesirable result from occurring, it is important to select bankruptcy administrators, especially in accordance with the concrete case, from people who are experienced, knowledgeable in

the field and familiar with the bankruptcy liquidation process. However, in the election to be held, transparency and independence are as important as these criteria. In this study, the bankruptcy administrator institution, which is important in terms of successfully carrying out the bankruptcy liquidation and making a distribution in accordance with the principle of equality among creditors and successfully managing and finalizing the process, is discussed in terms of the duties, selection and assignment of the bankruptcy administrator. In the study, the provisions of the regulation, which is a comprehensive regulation regarding the election of bankruptcy administrators, are included.

GİRİŞ

Cebrî icra hukukunun alt türü olarak İcra ve İflâs Kanunu'nda (İİK) yer alan iflâs kavramı, borçlunun haczi kabil tüm malvarlığından, borçlunun tüm alacaklılarının hukuken tatmin edilmesini amaçlayan ve şartları, sınırları, hükümleri Kanun¹ tarafından belirlenen küllî takip yoludur. İcra hukukunda borçlu olan bir veya birkaç gerçek ya da tüzel kişinin karşısında bir veya duruma göre birden fazla alacaklı yer almakta ve genellikle önce takip başlatan alacaklının alacağını tam olarak aldığı, sonra gelen alacaklı veya alacaklıların ise genellikle alacaklarına kavuşmadığı cüzî bir sistem yer alır. İflâs hukuku ise Latince'de "*par conditio creditorum*" olarak adlandırılan ve günümüz modern iflâs hukukunda "*alacaklılar arası eşitlik ilkesi*" olarak yer edinen ilkenin de sonuçlarından biri olarak tüm alacaklıların alacağını, borçlunun malvarlığı yettiği ölçüde tamamen, yetersiz kaldığı durumlarda ise garameten (oransal) ve eşit olarak (aynı oranda) almaya çalıştıkları sürecin kurallarının, hüküm ve sonuçlarının düzenlendiği alandır². Alman hukukunda 1999 yılına gelene kadar iflâs hukukunun amacı (tıpkı Türk hukukunda olduğu gibi) normatif

¹ Bu çalışmada geçen "Kanun" ibaresi -aksi belirtilmedikçe- 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nu, "m." kısaltması ile belirtilen maddelerse İcra ve İflâs Kanunu'ndaki ilgili maddeyi, "Yönetmelik" veya "Yön." ibareleri 27.12.2023 tarihli ve 32412 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan İflâs İdare Memurluğu Yönetmeliği'ni ifade etmek üzere kullanılmıştır.

² İlhan E. Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: 1. İflâs*, (İstanbul: Sulhi Garan Matbaası Koll. Şti., 1978), 5; Mustafa Reşit Belgesay, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, İkinci Cilt İflâs Yolu ile Takip*, (İstanbul: M. Sıralar Matbaası, 1955), 353; Necmeddin M. Berkin, *İflâs Hukuku*, (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972), 16 vd.; Baki Kuru, *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı*, Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş 2. Baskı, (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2013), 1081 vd. (Kuru, *El Kitabı*); Baki Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2016), 488-489; Bilge Umar, *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, (İzmir: İstiklâl Matbaası, 1973), 18; Saim Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 8. Bası, (İstanbul: Yayıncılık, 2009), 5; Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz, Sema Taşpınar Ayvaz ve Emel Hanagasi, *İcra ve İflâs Hukuku*, Güncellenmiş 9. Baskı, (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2023), 556; Hakan Pekcanitez, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan ve Muhammet Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 10. Baskı, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 389 vd.; Mehmet Kâmil Yıldırım ve Nevhis Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2015), 333; Murat Atal, İbrahim Ermenek ve Ersin Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 7. Baskı, (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2023), 519-520; Hamide Özden Özkaya-Ferendeci, *İflâs Hukukunda Takas*, (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2013), 9-11; Ömer Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 6. Baskı, (Konya: Mimoza Yayıncılık, 2014), 174-176; Abdurrahim Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Baskı, (İstanbul: Alternatif Yayıncılık, 2014), 457; Ahmet Başözen, *Müflisin Tasarruf Yetkisi*, (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2005), 7, (Başözen, *Tasarruf Yetkisi*); Senai Olgaç, *İcra-İflâs, İkinci Cilt*, (Ankara: Olgaç Matbaası, 1978), 1313; Yakup Oruç, *İflâs İdaresi*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2019), 29 vd.

düzenleme ile belirlenmiş değildir fakat öğreti ve yargı kararlarında tanımlamalar yapılmaktaydı. Yaklaşık 20 yıllık bir “çalışmalar silsilesinin sonucu” olarak ortaya çıkan ve 01.01.1999’da yürürlüğe giren Alman Aciz Kanunu (Insolvenzordnung-InsO), 1877 tarihli Alman İflâs Kanunu’nu (Konkursordnung-KO), 1935 tarihli Konkordato Kanunu’nu (Vergleichordnung-VerglO) ve birleşme sonrasında bazı icra ve iflâs uygulamaları hakkındaki düzenlemeleri ilga ederek (1985 tarihli Fransız kanunundan etkilenerek) ilk maddesinde iflâs hukukunun amacının “borçlunun tüm alacaklılarını aynı anda tatmin etmek” olduğunu açıklamıştır³.

İcra hukukunun cüzî niteliğinin de bir yansıması olarak borçlu, herhangi bir kişi olabilirken iflâsın pasif tarafı, başka bir ifadeyle borç ilişkisindeki edimi veya edimleri ifa etmediği için aleyhine iflâs takibi başlatılan yahut doğrudan iflâs davası⁴ açılan taraf, mevzuatın belirlediği üzere sadece iflâsa tâbi gerçek veya tüzel kişiler olabilmektedir. Tüzel kişiler içerisinde ise sadece belli bir grubun (özellikle ticaret şirketlerinin) iflâs yoluyla takibine yahut aleyhine iflâs davası açılabilmesine imkân tanınmıştır. Bu nedenle, her alacaklının icra hukukundaki aslı ve talî icra organları ile karşı karşıya kalması mümkün olabilmekteyken, iflâs hukukundaki organlarla her borçlunun temasa geçebilmesi mümkün değildir. Nitekim sadece tacir veya tacir gibi sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi borçlu yahut borçlular, iflâsın organlarınca takip edilebilecek yahut haklarında işlemler yapılabilecektir⁵.

³ Walter Gerhardt, *Jaeger Insolvenzordnung Großkommentar*, Erste Auflage, Erster Band §§ 1-55, (Berlin: De Gruyter Recht, 2004), § 1, Rn. 1-4, (Gerhardt, *Erster Band*); Hans Haarmeyer ve Frank Frind, *Insolvenzrecht*, 5. aktualisierte Auflage, (Stuttgart: Verlag W. Kohlhammer, 2018), 1; Hanns Prütting, *Kölner Schrift zur Insolvenzordnung*, 3. völlig neubearbeitete und wesentlich ergänzte Auflage, (Münster: 2009), Rn. 1; Harald Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, Band 1 §§ 1-112 InsO, (Heidelberg-München-Landsberg-Berlin: C.F. Müller Wirtschaftsrecht, 2007), § 1, Rn. 1, (Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*); Wolfram Henckel, *Jaeger Insolvenzordnung Großkommentar, Erster Band §§ 1-51*, Erste Auflage, (Berlin: De Gruyter Recht, 2007), § 1, Rn. 1; Peter Busch, „Die Bestellung des Insolvenzverwalters nach dem „Detmolder Modell““, *DZWIR*, J. 2004, H. 9, (2004), 353; Andreas Schmidt, *Sanierungsrecht - Außergerichtliche Sanierung - Präventive Restrukturierung - Insolvenzordnung Kommentar*, 2. Auflage, (Köln: Carl Heymanns Verlag, 2019), § 1, Rn. 1; Stefan Ludwig, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., (München: C.H. Beck Verlag, 2022), § 1, Rn. 2; Rolf Stürmer, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79, (München: C.H. Beck Verlag, 2019), § 1, Rn. 1; Andreas Schmidt, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, 6. Auflage, (Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017), § 1, Rn. 17, (Schmidt, *Hamburger Kommentar*); Christoph Thole, *Insolvenzordnung Heidelberg Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, (Heidelberg: C.F. Müller, 2023), Einl., Rn. 1, 3; Hans Friedhelm Gaul, „Federal Alman Cumhuriyetinde Yeni Külli Takip Hukuku (Çev.: Nevhis Deren-Yıldırım)“, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Y. 1996, C. 55, S. 1-2, İstanbul: 1996, s. 465; Seyithan Deliduman, “Yeni Alman Aciz Kanunu Genel Hükümleri”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y. 2000, C. IV, S. 1-2, Erzincan: 2000, s. 618; Cenk Akil, “Alman Aciz Kanunu’nun Bakıye Borçtan Kurtulma Prosedürü ve Tüketici Aczine İlişkin Hükümleri”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y. 2012, S. 61 (3), Ankara: 2013, s. 1207.

⁴ Söz konusu davanın, özellikle İİK m.156 ve 158’de geçen iki farklı kavram (iflâs talebi-iflâs davası) nedeniyle çekişmesiz yargı işi şeklinde anlaşılabilirdiği, söz konusu kullanım farklarının bilinçli olmadığı, borçlunun iflâsına karar verilen talebin çekişmeli yargı işi olup dava kabul edildiği doktrinde Atalı, Ermenek ve Erdoğan tarafından dile getirilmiştir. Ayrıntı için bkz. Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 546 vd.

⁵ Berkin, *İflâs Hukuku*, 40-43; Kuru, *El Kitabı*, 1082-1083; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 498 vd.; Umar, *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, 12;

Alman hukukunda ise özellikle yeni Aciz Kanunu (InsO) çerçevesinde yapılan değişiklikler ile Türk hukukunda sayılan kişi ya da kişi gruplarının yanı sıra “tüketici iflâsı” da denilen (*Verbraucherinsolvenz*) ve ticarî kimliği olmayan kişilerin, hatta Alman mahkemelerinin yetkili olması koşuluyla yabancı gerçek kişilerin de iflâs hükümlerinden faydalanarak borçlarını tasfiye etmesine imkân sağlanmıştır⁶. Bu doğrultuda Alman hukukundaki iflâs hükümlerinin uygulama alanı, Türk hukukundakinden “daha geniş bir kişi grubuna” hitap eder niteliktedir.

Külli icra hukukunun kendine özgü kuralları ve ilkeleri olduğundan, borçluların iflâs yoluyla takibinde farklı aşamalar ve organlar ihdas edilmiştir. İflâsın resmî ve özel organları olarak da adlandırılabilen bu organlar vasıtasıyla alacaklı veya alacaklılar, borçlunun haczedilebilen tüm malvarlığı değerlerinden alacaklarını alabilmektedir. İflâsın resmî organları icra dairesi, iflâs dairesi, icra mahkemesi, asliye ticaret mahkemesi ve Yargıtay’ın ilgili hukuk dairesidir. En az resmî organlar kadar önemi ve onlar kadar çok görevi bulunan özel organlar ise iflâs bürosu, alacaklılar toplantısı ve iflâs idaresidir⁷. Alman iflâs hukukunda da benzer organlar yer almaktadır. Özellikle iflâs idaresi (*Insolvenzverwaltung*), seçimi, görevleri ve sorumlulukları bakımından Türk hukukuna benzemektedir. Bu çalışmanın ana konusunu oluşturması nedeniyle iflâs idaresi, ayrı ve büyük bir öneme sahiptir.

İflâs idare memurları, yeni çıkarılan Yönetmelik⁸ hükümlerinden önce icra mahkemeleri tarafından ve alacaklılar toplantısının belirlediği altı aday arasından, pek

Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 12-19; Ejder Yılmaz, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*, (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2016), 855 (Yılmaz, *Şerh*); Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayyavaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 565-571; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 392-400; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 342-349; Timuçin Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2017), 729-734; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 524 vd.; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 184-190; Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 457, 472-472; Olgaç, *İcra-İflâs, İkinci Cilt*, 1310-1311.

⁶ Henckel in Jaeger, § 1, Rn. 1; Haarmeyer ve Frind, *Insolvenzrecht*, Rn. 17; Harald Brußhardt, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., (München: C.H. Beck Verlag, 2022), § 11, Rn. 6-8; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 1, Rn. 20; Mihai Vuia, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79, (München: C.H. Beck Verlag, 2019), § 11, Rn. 10 vd.; Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 1, Rn. 2-3; Thole, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, Einl., Rn. 6; Deliduman, s. 619; Varol Karaaslan, *Tacir Olmayan Gerçek Kişilerin Borç Tasfiye Usulü (Tüketici İflâsı)*, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021), s. 31 vd.; Özlem Yazar, *Alman Hukukunda Tüketici İflâsı ve Bakiye Borçtan Kurtulma İmkânı*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, (Eskişehir, 2022), s. 12 vd.

⁷ Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 9; Berkin, *İflâs Hukuku*, 44 vd.; Kuru, *El Kitabı*, 1086-1088; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 493-494; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 127; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayyavaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 558-562; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 401-405; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 439; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 735; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 533; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 176-182; Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 509; Sema Taşpınar Ayyavaz, “7327 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde İflâs İdaresinin Seçimi”, *Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan, C. III*, (İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022), 2188.

⁸ *İflâs İdare Memurluğu Yönetmeliği*, Resmî Gazete S. 32412, T. 27.12.2023.

fazla objektif kriter de öngörülmeden seçilmekteydi. Özellikle aranan hususların, iflâs eden gerçek veya tüzel kişi müflisin alacaklısı yahut alacaklıların belirlediği ve müflisin çalışma alanı hakkında bilgi sahibi olan üçüncü kişi olunması olarak karşımıza çıktığını görmekle birlikte, uygulamada genellikle alacaklı vekillerinin bu işi yaptığı gözlemlenmektedir. Ne Kanun'da ne de diğer alt mevzuatta açık bir sınırlama yahut nitelik belirleme söz konusu olmadığından, masanın en iyi şekilde idare ve tasfiyesini yapabilecek nitelikteki alacaklılar, alacaklı vekilleri ya da o alanda nitelikleri olan üçüncü kişiler bu idarede yer alabilmektedir⁹. Fakat, çıkarılan yeni yönetmelik ile artık herkes iflâs idare memuru olamayacak, iflâs idare memuru olacak kişilerde, Yönetmelik hükümlerinin aradığı niteliklerin bulunması kural olacaktır.

Alman hukukunda (Türk hukukuna benzer şekilde) salt iflâs idare memurlarının görev ve sorumluluklarını düzenleyen özel bir kanun bulunmamaktadır. Almanya'daki iflâs uygulaması, iflâs idaresi ve bu idarede yer alan memurlarla ilgili olarak özellikle Alman Aciz Kanunu'nun § 56 ve devamında "iflâsın organları" başlığı altında düzenlemeler getirmiş ve bu hükümlere göre işlem yapmaktadır. Türk hukukunun Alman hukukundan farklı yönü ise özel bir yönetmelik ile iflâs idare memurlarının seçim ve sorumluluklarını belirtmiş olmasıdır.

Ayrıca, bu çalışmada karşılaştırmalı inceleme yapılması bakımından sadece Alman hukuku uygulaması esas alınmıştır. Her ne kadar mehaz İsviçre hukuku ve orada kullanılan küllî takip kanunu (Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs) olsa da söz konusu kanuna kıyasla çok daha yeni tarihli Alman Kanunu ele alınmış ve incelenmiştir. Kaynak kanunda Türk hukukuna benzer düzenlemeler yer alsa da hukukumuzda yeni getirilen düzenlemelerin "daha güncel bir hukuk sistemi (Alman Hukuku) ile karşılaştırılması" öncelikle amaçlanmıştır.

I. İFLÂS TASFİYESİ VE İFLÂS İDARESİNİN OLUŞTURULMASI

A. GENEL OLARAK İFLÂS TASFİYESİ VE TÜRÜNÜN BELİRLENMESİ

İflâs idare memurunun¹⁰ görevleri ile sorumluluklarının, iflâs idaresinin hangi kıymeti haiz olduğunun anlaşılabilmesi için iflâs tasfiyesine ve bu tasfiyenin aşamalarına kısaca değindikten sonra iflâs idaresinin oluşumuna yer vermek gerekecektir. Zira iflâs idare memuru, iflâs tasfiyesinin -genellikle- en önemli öznesi olarak bu tasfiyeyi yöneten ve şekillendiren kişi konumundadır.

⁹ Kuru, *El Kitabı*, 1302; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 614; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 641; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 448; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 250. İflâs idaresine alacaklıların seçilememelerinin gerektiği hususunda bkz.: Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 150.

¹⁰ "İflâs idare memuru" kavramının aslında doğru kullanılmadığı, kastedilenin "İflâs idaresi üyesi" olduğu ve bu şekilde anlaşılması gerektiği konusundaki tarihi gelişmeler ve görüş için bkz.: Taşpınar Ayvaz, 2195.

İster takipli isterse de takipsiz iflâs olsun, tüm iflâs türlerinde asliye ticaret mahkemesinin verdiği iflâsın açılması kararından sonra mahkeme, iflâs hakkındaki kararını iflâs dairesine bildirir ve iflâs dairesi İİK m.166/1-2 gereğince bu kararı derhal (bir internet haber sitesinde veya ilan talep tarihinde, tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biri ile birlikte iflâs edenin muamele merkezinin bulunduğu yerdeki bir gazetede ve Ticaret Sicili Gazetesinde) ilan eder ve gerekli tüm yerlere (tapuya, ticaret sicil memurluğuna, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, mahalli ticaret odalarına, sanayi odalarına, taşınır kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna ve diğer lazım gelenlere) bildirimini yapar. Ayrıca iflâs dairesi, tüm bu işlemlerle eş zamanlı olarak artık müflis sıfatını alan borçlunun mallarının defterini tutar ve gereken diğer muhafaza tedbirlerini alır (İİK m.208/1)¹¹. Müflisin mallarının defterinin tutulması, tasfiyenin şeklinin belirlenmesi ve bilhassa iflâs idaresinin oluşturulması bakımından önemlidir. Zira İİK m.208/3'e göre iflâs dairesi, iflâs kararının kendisine tebliğinden sonraki iki ay¹² içerisinde iflâs tasfiyesinin şekline karar vermek zorundadır. Bu tespit neticesinde, adı tasfiyeden başka bir tasfiye türü belirlenirse ve alacaklılardan biri -yahut birkaçı- adı tasfiye masraflarını ödemeyi kabul etmezse, iflâs idaresi oluşturulmayacağından iflâs idare memuru da görev alamaz¹³. İİK m.164/2'ye göre, ikinci alacaklılar toplanmasına kadar yapılacak işlemlerde iflâs kararının kesinleşmesine gerek yoktur ve tüm bu işlemleri iflâs dairesi başlatsa da tasfiyeyi devam ettirmek görevi, iflâs idaresinin seçiminden itibaren iflâs idaresindedir.

¹¹ Kuru, *El Kitabı*, 1277 vd.; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 598 vd.; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 129; Ejder Yılmaz, *İflâs İdaresi*, (Ankara: Sevinç Matbaası, 1976), 1; Yılmaz, *Şerh*, 867 vd.; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 477 vd.; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 439 vd.; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 804 vd.; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 599 vd.; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 243 vd.; Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 511-512.

¹² İki aylık süre, 7101 sayılı Kanun ile değiştirilmeden evvel üç ay olarak uygulanmaktaydı. 7101 sayılı Kanun'un Tasarı metninde 5. madde olarak düzenlenen değişikliğin gerekçesinde "... *ülkemizde iflâs tasfiyelerinin uzun sürmesi nedeniyle iflâs kararının tebliğinden sonra tasfiyenin adi veya basit şekilde yapılacağına karar verme süresi üç aydan iki aya indirilerek tasfiyenin daha kısa sürede tamamlanması amaçlanmaktadır.*" denilerek hızlı bir karar alma süreci getirilmek istenmiştir. 7101 sayılı Kanun'un genel gerekçesi ve madde gerekçeleri için ayrıca bkz.: <https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss524.pdf>, Erişim Tarihi: 09.02.2024. Sürenin üç aydan iki aya indirilmesi ile ilgili görüşler ve zaman bakımından uygulanması hakkındaki açıklamalar için ayrıca bkz.: Hülya Taş Korkmaz, "7101 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişikliklerin Zaman İtibariyle Uygulanması", *7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında getirilen Yenilikler* (Editör: Prof. Dr. Muhammet Özkes), (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018), 19-20.

¹³ Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 57; Kuru, *El Kitabı*, 1285-1289; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 136; Yılmaz, *Şerh*, 1037; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 630 vd.; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 479-480; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 448; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 804-805; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 533; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 246; Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 511-512.

Alman hukukunda uygulanan sistem de aslında Türk hukukuna benzemektedir. Alman Aciz Kanunu'nun § 2-5 maddeleri arasında düzenlenen hükümlere uygun yerdeki¹⁴ mahkemelerde açılan dava neticesinde iflâs kararı verilince, bu karar tebliğ ve ilan edilir. Borçlunun malvarlığı değerlerini güvence altına almak ve korumak, aynı zamanda alacaklıların taleplerinin karşılanmasını sağlamak için geçici iflâs idaresi (*vorläufige Insolvenzverwaltung*) seçilir. Bu geçici idare, borçlunun mallarının yönetimi ve temsil edilmesi noktasında yetkilendirilir. Ayrıca Alman Aciz Kanunu'nun § 22a maddesinde yazılı olan şartlardan en az ikisi gerçekleşirse iflâsa karar verecek olan mahkeme geçici alacaklılar kurulu (*vorläufiger Gläubigerausschuss*) da oluşturur. İflâs mahkemesi, geçici iflâs idaresi oluşturulunca, borçlunun malvarlığı değerleri üzerinde uygulanan sınırlamalarla birlikte bu durumu ilan eder¹⁵.

İcra ve İflâs Kanunu'nun sistematığı incelendiğinde iflâs tasfiyesinin 4 aşamasının olduğu kabul edilebilecektir: masanın teşkili (m.208-220), masanın idaresi (m.221-240), masaya dahil olan malların paraya çevrilmesi (m.241-246) ve masa mallarının satışından elde edilen paraların paylaşılması (m.247-253)¹⁶. Bu aşamalardan özellikle ikincisinde ve devamında iflâs idaresi, tasfiyenin yapılması ve iflâs masasının temsili noktasında ana özne konumundadır. Yani masayı dışa karşı temsil etmek de masanın tasfiye sürecinde idaresi ve işletilmesi işlerini yerine getirmek de iflâs idaresinin görevidir.

İflâs kararının iflâs dairesine bildiriminden sonra iflâs dairesince oluşturulan defter yardımıyla ortaya çıkan adi tasfiyede masanın teşkili süreci, alacakların masaya kaydedilmesi ile ilerler ve masa teşekkül ettikten sonra (şartları oluşmuşsa) adi tasfiye ilan edilir¹⁷. Özellikle İİK m.221 ve devamı maddelerinde düzenle-

¹⁴ Sönke Rüter, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, 6. Auflage, (Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017), § 2-3; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 2-3; Sternal Werner, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, (Heidelberg: C.F. Müller, 2023), § 2-3; Deliduman, s. 620; Hans Gerhard Ganter ve Alexander Bruns, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79, (München: C.H. Beck Verlag, 2019), § 3, Rn. 4-6, iflâs talebinin iflâs mahkemesine yapılması akabinde, alacaklı veya borçlunun talebi olup olmadığına bakılmaksızın yer ve konu bakımından yetkili mahkeme kuralları araştırılır. Burada özellikle Alman Medenî Usûl Kanunu'nda (Zivilprozessordnung-ZPO) düzenlenen (yer ve konu bakımından) yetki kuralları da uygulanır.

¹⁵ Henckel in Jaeger, § 22, 23; Gerhardt, *Erster Band*, § 2-3; Hans Haarmeyer ve Charlotte Schildt, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79, (München: C.H. Beck Verlag, 2019), § 22, Rn. 11 vd.

¹⁶ Berkin, *İflâs Hukuku*, 304; Kuru, *El Kitabı*, 1277; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 598; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 477; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 600.

¹⁷ Kuru, *El Kitabı*, 1278; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 607-608; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 140 vd.; Yılmaz, *Şerh*, s. 1039; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 635; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 480; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 443; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 806; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 601 vd.; Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 511-512.

nen ve “masanın idare edilmesi” şeklinde de ifade edilebilen bu süreçte bilhassa iflâs idaresi ile alacaklılar toplantısı özel önemi haizdir. Zira, masanın teşkili konusunda asıl görevli organ, resmî organ olan iflâs dairesi iken artık teşekkül etmiş masanın idaresi, mallarının yönetimi, satılması ve malların satışından elde edilen paraların paylaşılması yönünden görevli organlar, özel organ niteliğindeki iflâs idaresi ve alacaklılar toplantısıdır.

B. İFLÂS İDARESİNİN SEÇİLMESİ

1. Birinci Alacaklılar Toplantısının Yapılması

İİK m.221'e göre, teşekkül eden iflâs masasının idaresi ve tasfiyesi için gerekli kararları vermek için iflâs alacaklıları (*Insolvenzgläubiger*) bir araya gelir ve alacaklıların ortak kararıyla masanın geleceği hakkında kararlar alınır. Birinci alacaklılar toplantısında iflâs müdürü veya iflâs müdür yardımcısı o toplantının başkanıdır. Kendileri yahut temsilcileri hazır bulunan alacaklıların, bilinen alacaklar toplamının dörtte birini karşıladığı anlaşılınca toplantı başlar. Bu toplantıda bulunan alacaklı sayısı beşten az ise de bu defa alacakların yarısından fazlasının bu beşten az kişinin payıyla karşılanmış olması koşuluyla toplantı başlayabilir (m.221/2). Toplantıda kararlar, alacak tutarının çoğunluğu ile alınır. Eğer bu çoğunluk sağlanamazsa durum bir tutanakla belirlenir ve iflâs dairesi, ikinci alacaklılar toplantısına kadar görevine devam ederek masanın idaresini ve temsilini yapar (m.222)¹⁸.

Birinci alacaklılar toplantısının görevleri kanunla belirlenmiştir. Bu toplantının en önemli görevi, iflâs idaresine aday göstermektir¹⁹. Bilhassa müflisin sanat veya ticaretinin devamı, fabrikaları, imalathaneleri ve üretime yönelik sair yerleriyle mağazalarının, eşya depolarının, perakende satış dükkânlarının faaliyetlerine devam edip etmemesi, muallak davalar ve pazarlıkla satışlar hakkında müstacel kararlar verebilmesini de içeren diğer görevleri ise m.224'te gösterilmiştir²⁰.

¹⁸ Berkin, *İflâs Hukuku*, 317-319; Kuru, *El Kitabı*, 1298-1299; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 143; Yılmaz, *Şerh*, 1041 vd.; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 638-639; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 454-455; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 481-482; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 248; Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 522, 523 vd.

¹⁹ Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 53; Berkin, *İflâs Hukuku*, 320; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 5; Yılmaz, *Şerh*, 1044; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 639; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 447; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 809; Ulukapı, s. 249.

²⁰ Kuru, *El Kitabı*, 1300; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 613; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 146-150; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 639-640; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 482-483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 447; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 809; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 608; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 249; Karslı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 525; Güray Erdönmez, *İflâsta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri*, (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2005), 53 vd.

Alacaklılar toplanmasının kararlarından dolayı her alacaklı tarafından yedi gün içinde icra mahkemesine şikâyet olunabilir. İcra mahkemesi iflâs dairesinin mütalaasını aldıktan ve icabında şikâyet edeni ve dinlenmelerini isteyen alacaklıları da dinledikten sonra kısa bir zamanda kararını verir (m.225).

Alman hukukunda da alacaklılar toplantısı (*Gläubigerversammlung*) yapılmaktadır. Alacaklılar toplantısı, iflâs hukuku kapsamında bir “özyönetim (*Selbsterwaltung*)” organı olup dış etkisi görülmeyen iç karar alma mekanizmasıdır²¹. Alacaklılar kurulu (*Gläubigerausschuss*) ile arasında herhangi bir hiyerarşi/ast-üst ilişkisi de yoktur²². Alman Aciz Kanunu’nun (InsO) § 74 düzenlemesine göre alacaklılar toplantısını toplanmaya çağırma yetkisi iflâs mahkemesine (*Insolvenzgericht*) aittir²³. Alacaklılar toplantısına imtiyazlı alacaklılar, bütün iflâs alacaklıları (masa alacaklıları hariç²⁴), iflâs idaresi memuru, alacaklılar kurulu üyeleri ile borçlunun katılma yetkisi vardır²⁵. Alacaklılar toplantısının yapılacağı yer, zaman ve toplantı gündemi ilan edilir²⁶.

InsO § 75’te alacaklılar toplantısının yapılabileceği diğer şartları, toplantıya çağrı hakkı bulunan kişileri düzenlemiştir. İflâs mahkemesi, alacaklılar toplantısına başkanlık eder (InsO 76)²⁷ ve toplantıya katılıp oy kullanan alacak miktarının yarısından fazla olması koşuluyla karar alır²⁸.

2. İflâs Bürosunun Oluşturulması

Masanın idaresi ile görevlendirilen iflâs müdürü, alacaklı oldukları tercihan ellerinde noter veya ipotek senedi gibi resmi senetle yahut 68/b ve 150/ı maddelerinde belirtilen belgelerle sabit olan kişilerden bir veya iki alacaklı veya tem-

²¹ Dirk Herzig, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., (München: C.H. Beck Verlag, 2022), § 74, Rn. 1; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 74, Rn. 1; Martin Ahrens, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79, (München: C.H. Beck Verlag, 2019), § 74, Rn. 2. Yazara göre alacaklılar toplantısı “devlet kontrolündeki alacaklı özerkliği” fikrine dayanmakta olup alacaklılar iflâs tasfiyesindeki haklarını bizzat kendilerinin de gözetmesi amacına da hizmet eder.

²² Herzig, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., § 74, Rn. 2.

²³ Herzig, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., § 74, Rn. 3-4; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 74, Rn. 3; Roland Preß, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, 6. Auflage, (Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017), § 74, Rn. 3; Alexander Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, (Heidelberg: C.F. Müller, 2023), § 74, Rn. 3.

²⁴ Kanunun lafzından dolayı masa alacaklılarının bu toplantılara katılma haklarının olmadığı yönünde bkz.: Preß, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, 6. Auflage, § 74, Rn. 13.

²⁵ Herzig, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., § 74, Rn. 11; Preß, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, 6. Auflage, § 74, Rn. 11; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 74, Rn. 14; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 74, Rn. 17.

²⁶ Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 74, Rn. 6; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 74, Rn. 6. İlanların yayınlanacağı internet sitesi için bkz.: www.insolvenzbekanntmachung.de.

²⁷ Herzig, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., § 76, Rn. 3.

²⁸ Herzig, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., § 76, Rn. 10.

silcileriyle birlikte bir büro teşkil eder (m.221/1) ki bu topluluğa “İflâs bürosu” adı verilir. İflâs bürosunun iflâs tasfiyesindeki görevi, toplantıda kullanılan oyların geçerliliğine karar vermektir²⁹. İflâs bürosunun vermiş olduğu bu kararlara karşı, toplantı tarihinden itibaren yedi günlük süre içerisinde icra mahkemesine şikâyette bulunulabilir. Karar çoğunluğunun bozulması halinde şikâyet sebebi yerinde görülerek iflâs bürosunun verdiği karar icra mahkemesi tarafından ortadan kaldırılabilir. Aksi halde şikâyet reddedilir (m.221/4)³⁰.

3. İflâs İdaresinin (Memur Adaylarının) Belirlenmesi

İflâs masasının tasfiye sürecindeki idarecisi ve temsilcisi iflâs idaresidir (m.226)³¹. Müflisin masaya dahil olan mal ve haklarının yönetilmesi ve bu mal ve haklardan elde edilen paranın alacaklılara “eşit bir şekilde” ödenmesini sağlamakla yükümlü olan iflâs idaresi, masanın menfaatlerini gözetmek, korumak ve tasfiyeyi yapmakla da yükümlüdür (m.226)³².

Kanun’da belirlenen görevleri yapan iflâs idaresi, esasen birinci alacaklılar toplantısında belirlenen adaylar arasından seçilir. Birinci alacaklılar toplantısında Kanun’da (m.221/2-3) belirtilen nisaplar gerçekleştiği takdirde iflâs idaresi için altı üye aday seçilir. Altı üyenin dördü, alacak tutarına göre miktar bakımından çoğunluğu oluşturan kişilerce seçilir (m.223/1). Burada aranan şart, parasal açıdan bakıldığında, en çok parasal çoğunluğu sağlayan alacaklıların Kanun’daki nisabı sağlamasıdır, bu hususta alacaklı sayısına bakılmaz. Dört adayın belirlenmesinde alacaklı sayısı, diğer iki aday belirleyen kriterdeki alacaklı sayısından

²⁹ Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 53; Berkin, *İflâs Hukuku*, 317; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 612; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 141; Yılmaz, *Şerh*, s. 1041-1042; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 809; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 248; Karlı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 522; Şükran Ekecik ve Osman Duran, “İflâs Bürosu (İİK m.221/1 ve 221/4)”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 16, Özel Sayı 2014, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, 2596.

³⁰ Kuru, *El Kitabı*, 1299; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 142; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 639; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 482; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 609-610.

³¹ Postacıoğlu, iflâsın açılmasından sonra müflisin, malları üzerindeki tasarruf hakkı ortadan kaldırıldığından başsız kalan bu mamelek topluluğunda, borçlunun (yani müflisin) yerine geçmek üzere seçilen kimselerin, eski Ticaret Kanunu zamanında Fransızcadan gelen bir kavram olarak “syndic” yani “sendik” adı altında adlandırıldıklarını, iflâs idare memurlarının da bunlara benzediklerini beyan etmiştir. Detaylı açıklamalar için bkz.: Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 56.

³² Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 52-53, 55-56; Berkin, *İflâs Hukuku*, 315-321; Kuru, *El Kitabı*, 1308; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 614; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 150-151; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 5; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 641-642; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483-485; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 448-449; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 810; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 251 vd.; Başözen, *Tasarruf Yetkisi*, 8; Olgaç, *İcra-İflâs, İkinci Cilt*, 1654.

az da olabilir. Diğer iki aday ise sayı itibarıyla çoğunluğu oluşturan adaylar tarafından seçilir (m.223/1)³³.

Alacaklılar toplantısında iflâs idare memuru adaylarının seçilmesi zorunlu olmakla³⁴ birlikte iflâs idaresine seçilecek olan üye adaylarının alacaklı olması şart değildir. Müflis ve iflâs dairesi çalışanları hariç olmak üzere kural olarak herkes bu üye adayları arasına seçilebilir. Müflisin iflâs idaresine seçilmesi “müflisin mallarını ve haklarını en iyi bilen ve dolayısıyla en iyi yönetecek olanın yine müflisin kendisi olduğu” bir an için düşünülse bile alacaklıların ve masanın menfaatinin korunması noktasında sakıncalı olduğundan müflis, iflâs idaresine üye aday olarak seçilemez³⁵. Yine, Kanun’da açık bir düzenleme bulunmamasına karşın, iflâs idaresini denetim görevi iflâs dairesine verildiğinden (m.223/5), iflâs dairesi görevlileri de iflâs idaresine üye aday olamaz³⁶. Zira bir kişi, yapılan bir işlemin hem karar vericisi hem uygulayıcı hem de hukukî anlamda denetleyicisi olamaz³⁷.

Alman hukukunda iflâs idare memurunun belirlenmesi ve görevleri ile ilgili düzenlemeler InsO § 56 ve devamında düzenlenmiştir. Fakat Türk hukukundan farklı olarak InsO § 21 ve devamında geçici iflâs idaresine yer verilmiştir³⁸. Buna göre iflâs mahkemesi, iflâs konusundaki başvuru karara bağlanıncaya kadar, borç-

³³ Kuru, *El Kitabı*, 1302-1303; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 146; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 639; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 249-250; Oruç, *İflâs İdaresi*, 132 vd.

³⁴ Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 62.

³⁵ Berkin, *İflâs Hukuku*, 324-325; Kuru, *El Kitabı*, 1302; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 150; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 641; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 448; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612-613; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 250; Oruç, *İflâs İdaresi*, 119-122.

³⁶ Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 641; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 810; Oruç, *İflâs İdaresi*, 117.

³⁷ Umar ise alacaklılar toplanması tarafından iflâs idaresinin görevlerini iflâs dairesinin yerine getirilmesi kararlaştırılırsa, tasfiyeyi yapma görevinin iflâs dairesine verilebileceğini savunmaktadır. Yazara göre, iflâs dairesinin iflâs idaresi üzerindeki denetim yetkisi kanun koyucu tarafından pek önemli görülmemiştir. Ayrıca kanun koyucu, birinci alacaklılar toplantısında iflâs idaresi [*memuru adaylarının*] seçilememesi halinde iflâs idaresinin görevlerini iflâs dairesine verdiğine göre pekâlâ alacaklılar toplanması da bu görevleri iflâs dairesine verebilecektir. Hatta kanun koyucu, iflâs dairesinin iflâs idaresi görevini yapamayacağını öngörseydi, bunu açıkça mevzuatta düzenlerdi ya da iflâs idaresinin alacaklılar toplanması ile değil de mesela mahkemece seçilmesini emredebilirdi. Tüm bu sebeplerden ötürü iflâs dairesinin [*memurlarının*] iflâs idaresi [*memuru*] olarak seçilebilmesi gerekir. Ayrıntı için ayrıca bkz.: Umar, *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, 260-261. Umar ile aynı yönde görüş için bkz.: Berkin, *İflâs Hukuku*, 325.

³⁸ Gerhardt, *Erster Band*, § 22, Rn. 1; Wilhelm Uhlenbruck, *Kölner Schrift zur Insolvenzordnung*, 3. völlig neubearbeitete und wesentlich ergänzte Auflage, (Münster: 2009), 161, (Uhlenbruck, *Kölner Schrift*); Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 21; Holger Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, 9. Aufl., (München: C.H. Beck Verlag, 2022), § 56, Rn. 1; Haarmeyer ve Schildt, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, § 21, Rn. 11-14; Jens-Sören Schröder, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, 6. Auflage, (Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017), § 22. Rn. 1-2.

lunun malî durumunda alacaklıları zarara uğratabilecek işlemleri engellemek amacıyla gerekli görülen her türlü tedbiri alır³⁹. Alınan bu tedbirler iyi niyetli üçüncü kişilerin hak kazanımlarını da engellemek adına InsO § 23 gereği ilan edilir. Söz konusu tedbirlerden biri de § 22 gereğince belirlenen geçici iflâs idare memurlarının görevlendirilmesidir. InsO § 22'ye göre iflâs mahkemesi, alacaklıların haklarını korumak için borçlunun mallarının idarecisi ve temsilcisi niteliğinde geçici bir iflâs idare memuru belirler ve borçlunun tüm tasarruf yetkisi bu kişiye devredilir⁴⁰. Bu geçici memur, Türk hukukundaki iflâs idare memuru gibi, borçlunun mallarını korumak ve gözetmek, işletmesinin devamlılığı bakımından önemli olan ve borçlunun mallarının azalmasına sebebiyet verecek işlemlerden sakınmak, borçlunun mallarının tasfiye giderlerini karşılayıp karşılamayacağını araştırmak gibi görevlerle donatılmıştır⁴¹. Bu kişiler daha sonra iflâs idaresine de seçilebilmektedir.

Alman iflâs hukukunda iflâs idare memurunun seçimiyle ilgili olarak, InsO'nun kabulünden sonraki süreçte "iflâsın kaderini belirleyecek soru [sorun]" olarak iflâs mahkemesi tarafından iflâs idare memurunun seçilmesi dile getirilmiştir⁴². Alman Aciz Kanunu'nun uygulanmaya başlamasından üç yıl gibi çok kısa bir süre içerisinde ve özellikle Almanya Adalet Bakanlığı'nın toplantısında konunun gündeme getirilmiş olması, Türk hukukunda olduğu kadar Alman iflâs hukukunda da iflâs idare memurunun yaptığı işin önemini bir kez daha gözler önüne sermektedir.

³⁹ Gerhardt, *Erster Band*, § 21, Rn. 3 vd.; Haarmeyer ve Schildt, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, § 21, Rn. 11.

⁴⁰ Türk hukukunda aynı amacı sağlamaya yönelik bir düzenleme yer almasa da İİK m.159'un uygulanması suretiyle benzer bir sonuca ulaşılabilir. Zira Alman hukukundaki geçici iflâs idare memuru, borçlunun malları hakkındaki kötü niyetli işlemleri engellemek amacıyla görevlendirilir. Türk hukukundaki m.159 uygulaması genellikle borçlunun mallarının defterinin tutulması şeklinde (açıkça m.161 ve devamında düzenlendiği için) ortaya çıkmaktaysa da tıpkı Alman hukukunda olduğu gibi geçici iflâs idaresinin görevlendirilmesi düşünülebilir. Çünkü m.159, iflâs davasına bakan mahkemeye "alacaklıların menfaatini korumak için her türlü tedbiri almak" hususunda çok geniş bir yetki vermiştir. Kanımızca, bu konuda yeni bir kanunî düzenleme yapılarak geçici iflâs idaresinin getirilmesi uygun olacaksa da mevcut hükmün bunu yapmayı engellemeyeceği de göz önüne alınarak, alacaklıların menfaatini koruyacak bir geçici iflâs idaresinin, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak atanması yanlış olmayacaktır. Hatta bu ihtimalin söz konusu olması halinde m.159/2'de aranan teminat şartı da kanımızca aranmamalıdır.

⁴¹ Gerhardt, *Erster Band*, § 22, Rn. 20 vd.; Haarmeyer ve Schildt, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, § 22, Rn. 45 vd.; Schröder, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, § 22, Rn. 30 vd.

⁴² Busch, „Die Bestellung des Insolvenzverwalters nach dem „Detmolder Modell““, 353; Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 6; Frank Frind, *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht*, 6. Auflage, (Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017, § 56, Rn. 1, (Frind, *Hamburger Kommentar*). İflâs idare memurunun yaptığı işin bu denli önemsenmesinin en önemli nedeni, kanımızca, iflâs tasfiyesi sürecinde iflâs idare memurlarının masa mallarının yönetimi hakkında elde etmesi, müflisin yerine geçerek o mallarla ilgili işlemler yapabilmesi, masa mallarının yerinde ve sürece uygun değerlendirilmemesi halinde zarar görebilecek olması, tasfiye süresince alacakların ödenmesinin bu yöneticilerin işlemleriyle mümkün olabilmesi, kötü yönetim senaryolarında ise hem borçlunun borçlarını tamamen ödeyememesi hem de alacaklıların daha az tatmini tehlikesinin ortaya çıkmasıdır. Yani seçilen bu kişiler, öyle kişiler olmalıdır ki tasfiyenin kanunda belirtilen amaçlarına uygun bir süreç işletilmeli ve yapılandırma yahut tasfiye başarıya ulaşmalıdır.

4. Konkordato Komiserinin İflâs İdare Memuru Olarak Görevlendirilmesi

Malî durumu bozulan şirketlerin genellikle başvurduğu konkordatoda, İcra ve İflâs Kanunu özel bir düzenleme getirerek konkordatonun tasdik edilmemesini ve bu nedenle borçlunun iflâs etmesi sonucunu ayrıca belirtmiştir. Eğer konkordato sürecinde bulunan bir borçlu, aynı zamanda iflâsa tâbi olan kişilerden biriyse, doğrudan doğruya iflâs sebeplerinin var olması şartıyla asliye ticaret mahkemesi bu borçlunun iflâsına karar verebilecektir. Mahkeme bu kararını m.308/1 gereğince resen verecektir

Konkordato süreci iflâsla da sonuçlanabilir (m.308/2). Yani konkordato süreci, konkordato projesinde belirtilen ve borçlunun, konkordato kapsamındaki borçlarının ödenemeyeceğinin anlaşılması ile iflâs kararı ile son bulabilir. Böyle bir durumun ortaya çıkması halinde, iflâsın açılmasına karar veren mahkeme tasfiyenin de adı veya basit tasfiye usûlü ile yapılmasını da kararında yazacaktır. Eğer asliye ticaret mahkemesi, konkordato süreci içerisinde, iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verip de tasfiyenin adı tasfiye şeklinde yapılmasını kararına yazmışsa, tasfiyenin komiserler eliyle yapılmasını da aynı karara ekler. Bu durumda komiserler, iflâs idare memurluğu görevini mahkeme kararı gereğince kendiliğinden elde ederler.

C. İFLÂS İDARESİNİN GÖREVLERİ

İflâs idaresinin iflâs tasfiyesi içerisindeki görevlerinin neler olduğunu kanun koyucunun m.226 vd. hükümlerinde ayrıca ve açıkça düzenlediği görülmektedir⁴³. Buna göre iflâs idaresinin m.226/1 hükmü gereğince masa menfaatlerini gözetmek ve masanın menfaatine olmayan işlemleri tespit edip bu konuda ilgili işlemleri yapmak mecburiyeti vardır. Masanın kanunî temsilcisi niteliğinde olan iflâs idaresi, masanın yaptığı işlemlerde ve masaya karşı yapılan taleplerde tutanak düzenlemek durumundadır (m.227/1). Ayrıca iflâs idaresi, 7101 sayılı Kanun ile getirilen düzenleme ile iflâs masasına kabul edilen alacaklılara, talepleri hâlinde iflâs tasfiyesinin seyri ile müteakip işlemlerin planı ve takvimi hakkında bilgi vermekle yükümlüdür (m.227/2). İflâs idaresi bunlardan başka, alacak ve istihkak iddialarını incelemek ve bu konuda karar vermek, masa adına dava açmak ve icra takipleri başlatmak, masa mallarının paraya çevrilmesini sağlamak, iflâs alacaklarının incelenerek sıra cetvelini düzenlemek, sıra cetveli ile ilgili işlemleri yapmak, paraları paylaşmak, gerektiğinde aciz belgesi düzenlemek ve iflâsın kapanmasını talep etmek gibi görevleri de yerine getirmektedir⁴⁴.

⁴³ Alman hukukunda iflâs idaresinin görevleri hakkında bkz.: InsO, § 74; genel açıklama örnekleri için Ahrens, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, § 74, Rn. 13.

⁴⁴ Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 58 vd.; Belgesay, *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, İkinci Cilt İflâs Yolu ile Takip*, 418 vd.; Berkin, *İflâs Hukuku*, 329 vd.; Kuru, *El Kitabı*, 1308 vd.; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 615 vd.; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 156 vd.; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 85 vd.; Yılmaz, *Şerh*, 1050 vd.; Arslan,

İflâs idaresinin görevleri özellikle Yönetmelik'te ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Buna göre iflâs idaresinin en temel görevleri a) İflâs masasının kanuni mümessilliğini yapmak, b) İflâs masasının menfaatlerini gözetmek, masanın aktifini muhafaza etmek ve mallarını paraya çevirmek suretiyle tasfiyeyi gerçekleştirmek, c) İflâs masasına alacak kaydı yaptırılan alacak hakkında karar vermek, ç) Her alacak iddiası hakkında mümkün ise müflisin beyanını sormak, d) İflâs masasına dâhil olan mallar üzerindeki istihkak iddiaları hakkında karar vermek, e) İflâs masası yararına gerekli olan dava ve takipleri açmak, daha önce açılmış olanları takip etmek, f) Muhafaza altına alınan malların muhafazası için gerekli olan tedbirleri almak, g) İflâs masası menfaatine olan sözleşmeleri yapmak, ğ) Müflis adına gelen mektupları açmak, h) Kıymeti düşecek veya muhafazası masraflı olacak şeyleri gıciktirmeksizin satmak, ı) Kanununun 226. maddesinin ikinci fıkrasında yazılı alacak tutarı için doğrudan doğruya, daha fazla alacaklar için alacaklılar toplanmasının vereceği yetki ile sulh ve tahkim yoluna başvurmak, i) İflâs masasına kabul edilen alacaklıların bilgi almaları amacına yönelik olarak, iflâs tasfiyesinin süreci ile müteakip işlemlerin planı ve takvimi hakkında altı aylık periyotlarla rapor tanzim etmek, j) Sıra cetvelini hazırlamak, k) Sıra cetveline kabul etmediği alacakları ret sebepleriyle birlikte gerekçeli olarak göstermek, l) Sıra cetvelini ve ikinci alacaklılar toplanmasını ilan etmek, m) Sıra cetvelinin kesinleşmesi hâlinde pay cetvelini ve son hesabı yapmak, n) Alacağının tamamını alamamış olan her alacaklıya ödenmemiş miktar için aciz vesikası vermek, o) Gerekli gördüğü durumlarda yeniden alacaklılar toplanması için davet yapmak, ö) İflâs içi konkordatoda, konkordato komiserine ilişkin görevleri yerine getirmek, p) İflâs içi konkordatoda konkordatonun onaylanması durumunda asliye ticaret mahkemesinden iflâsın kaldırılmasını talep etmek, r) Paralar dağıtıldıktan sonra iflâs kararı veren mahkemeye tasfiye süreci ile ilgili son bir rapor vermek, s) İflâs masasına alacaklı olarak müracaat eden ve Bakanlıkça çıkarılan tarifede gösterilen yazı ve tebliğ masraflarını avans olarak yatıran alacaklılara, iflâs idaresince alınacak kararları tebliğe göndermek, ş) Mevzuattan kaynaklanan diğer görevleri yerine getirmektir.

İflâs idare memurları, yukarıda zikredilen Kanun ve Yönetmelik'le belirlenen görevlerini bizzat ve özenle yerine getirmek durumundadır. İflâs idaresi, bu görevi yerine getirirken iflâs idare memurlarının tamamının katılımı ile toplanır, kararlarını çoğunlukla alır, alınan kararlarla ilgili gerekçeli olarak toplantı tutanağı tanzim edilir, karara muhalif olan üye muhalefet şerhini gerekçeli olarak bu tutanağa yazar. Bu tutanağın bir nüshası iflâs dairesi müdürünün havalesi ile iflâs dosyasına konulur (Yön. m.11/2).

Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 641 vd.; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 485 vd.; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 450 vd.; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 810 vd.; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 615 vd.; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 251 vd.; Karşlı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 516 vd.; Olgaç, *İcra-İflâs, İkinci Cilt*, 1658 vd.; Oruç, *İflâs İdaresi*, 187 vd.

Toplantıya her üç iflâs idare memurunun da katılmaması hâlinde iflâs dairesi müdürü, iflâs idaresinin görevini yüklenir ve iflâs idaresi adına tek başına karar alır. Toplantıya iflâs idaresi memurlarından birinin veya ikisinin iştiraki hâlinde iflâs dairesi müdürü de bu toplantıya katılır. Karar alınmaması hâlinde iflâs dairesi müdürünün oyu doğrultusunda işlem yapılır. İflâs idare memuru, görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri, özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile ilgililerden talep edebilir, doğrudan yazışma yapabilir, iletişim kurabilir ve bu taleplerini iflâs dairesi aracılığıyla da ilgili kişi ya da kuruma gönderebilir (Yön. m.11/3-5). İflâs idare memurlarına, Bakanlık tarafından hazırlanan ve iki yılda bir yenilenen ücret tarifesine göre ücret ödenir (Yön. m.12/1)⁴⁵.

II. İFLÂS İDARE MEMURUNUN SEÇİLMESİ VE GÖREVLENDİRİLMESİ

İflâs idare memurlarının seçilmesi hakkında hem Kanun'da hem de Yönetmelik'te özel düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemelere bakıldığında, iflâs idaresi memurlarının seçimi hususunda aşağıda açıklanmaya çalışılan şu beş hususun önem kazandığı görülecektir:

A. İFLÂS İDARE MEMURUNUN SEÇİLME ZAMANI

İflâs idaresine memur adayı gösterilmesi hakkı, birinci alacaklılar toplantısına aittir⁴⁶. Bu nedenle, iflâs idare memurunun aday olarak gösterileceği ilk toplantıda (teorik olarak) seçilme zamanı tespit edilmiş sayılabilir. Fakat bu toplantıda gösterilen adayların, toplantı karar tutanağında isimlerinin geçmesi ile göreve başlayamayacakları aşikârdır. Zira bu toplantıda gösterilen adaylar arasından iflâs idare memurunu atama yetkisi icra mahkemesindedir. Başka bir ifadeyle iflâs idare memurları, aday gösterildikleri anda değil gösterilen altı aday arasından icra mahkemesince seçildikleri anda iflâs idare memuru olurlar⁴⁷.

İflâs idaresine üye seçilmesi zamanı, kural olarak birinci alacaklılar toplantısıdır. Fakat birinci alacaklılar toplantısı, adî tasfiye ilanında belirtilen süre (tasfiye ilanından sonraki on gün) içinde bir araya gelemezlerse yahut alacaklılar toplanmakla birlikte m.221'de aranan toplantı nisabı oluşmazsa, birinci alacaklılar toplantısı gerçekleşmeyeceğinden iflâs idaresine memur adayı seçimi

⁴⁵ İflâs idare memurlarına ödenecek ücretlerle ilgili güncel tarife için bkz.: Resmî Gazete, S. 32411, T. 26.12.2023.

⁴⁶ Postacıoğlu, *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*, 53; Kuru, *El Kitabı*, 1302; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 613; Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 146; Yılmaz, *Şerh*, 1044; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 640-641; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 447; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612; Muşul, *İcra ve İflâs Hukuku Esasları*, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 809; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 249.

⁴⁷ Alacaklıların iflâs idaresine aday göstermesine ve gösterilen adayların içerisinde mahkeme tarafından iflâs idare memuru görevlendirilmesine aynı anda "seçim" demenin yanlışlığı hususunda bkz.: Taşpınar Ayvaz, s. 2199-2200.

de yapılamaz. Eğer toplantı nisabı oluşmadığı yahut toplantı nisabı oluşmakla birlikte bu konuda bir karar alınamadığı için iflâs idaresine memur aday seçimi yapılamazsa, durum bir tutanakla tespit edilir ve ikinci alacaklılar toplantısına kadar iflâs idaresinin (yukarıda⁴⁸ ana hatları çizilen) görevlerini iflâs dairesi yerine getirir (m.222)⁴⁹. İkinci alacaklılar toplantısında tasfiyenin devamına karar verilmesi durumunda ise birinci alacaklılar toplantısında seçilemeyen memur adayları mutlaka bu toplantıda seçilir. Başka bir ifadeyle, iflâs idare memuru için aday seçme işi en erken birinci alacaklılar toplantısında, en geç ikinci alacaklılar toplantısında gerçekleştirilmiş olur⁵⁰.

İflâs idare memurluğuna aday olarak gösterilmiş kişilerin görevlendirilmesi, Yönetmelik'te belirlenen şartların sağlanamaması nedeniyle gerçekleşmeyebilir. Bu nedenle ortaya çıkan yeniden görevlendirmede eğer alacaklılar kurulunun seçtiği adayların diğerlerinde de görevlendirmeye engel bir durum varsa ve iflâs idare memuru atanamıyorsa, bu duruma özgü olmak üzere icra mahkemesi hâkimi Yönetmelik'in 6/5. maddesi uyarınca iflâs dairesine alacaklıların yeniden toplanması için çağrı yapılması görevini verir. Böyle bir ihtimalde iflâs idare memuru, yapılacak bu ikinci toplanmada seçilmiş olabilir. Doktrinde **Kuru**⁵¹ tarafından "birinci alacaklılar toplantısının ikinci defa yapılmasının mümkün olmaması nedeniyle" iflâs dairesinin ikinci alacaklılar toplantısına kadar görev yapacağı hususu da özellikle Yönetmelik'in 6/5. maddesi uyarınca "alacaklıları yeniden toplanmanın mümkün kılınması" nedeniyle ortadan kalkmıştır. İflâs idare memuru adayları arasında Kanun'a ve Yönetmelik hükümlerine uyan aday kalmayınca birinci alacaklılar toplantısı tekrar edilebilecek ve tekrar edilen bu toplantıda belirlenen üye adayları arasından icra mahkemesince seçim yapılabilecektir. Fakat bu ihtimalin, özellikle birinci alacaklılar toplantısında alacaklılara, Yönetmelik'e uygun aday önerme ve seçme konusunda düzenleyici direktiflerde bulunan 5. maddesi uyarınca çok istisnaî olarak ortaya çıkabileceği ortadadır.

⁴⁸ I. C.

⁴⁹ Kuru, *El Kitabı*, 1303; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 613; Umar, *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*, 260; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 63; Yılmaz, *Şerh*, 1042-1043; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 640; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özkes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 482-483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 446; Ulukapı, *İcra ve İflâs Hukuku*, 248.

⁵⁰ Aslında bu konuda Kanun hükümlerinde sınırlayıcı açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Fakat birinci alacaklılar toplantısındaki toplanma ve karar yeter sayılarının oluşmadığı durumları düzenleyen m.222 hükmündeki "Alacaklılar toplanması mümkün olmazsa veya karar nisabı oluşmazsa durum tespit olunur. Bu hâlde daire, ikinci alacaklılar toplanmasına kadar masayı idare eder. ..." ifadesi, iflâs tasfiye süreci içinde iflâs dairesinin görev alabileceği üst sınırı belirlemiştir. Bu nedenle iflâs idaresinin en geç ikinci alacaklılar toplantısında seçilebileceğinin kabulü kanımızca doğru olacaktır. Bu kabul, özellikle ikinci alacaklılar toplantısı ve sonrasındaki tasfiye sürecinde iflâs idaresinin görevlerinin yerine getirilmesi bakımından da ayrıca önemlidir.

⁵¹ Kuru, *El Kitabı*, 1303. *Yılmaz*'a göre ise iflâs idaresi adayları, birinci toplantıda seçilememişse ikinci alacaklılar toplantısında da seçilebilir. Yönetmelik'in m.6/5 hükmü de aslında *Yılmaz*'ın bu görüşünü destekler niteliktedir. Anılan görüş için bkz.: Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 63-64.

Eğer asliye ticaret mahkemesi, konkordato süreci içerisinde, iflâsa tâbi borçlunun iflâsına karar verip de tasfiyenin de adi tasfiye şeklinde yapılmasını kararına yazmışsa, tasfiyenin komiserler eliyle yapılmasını da aynı karara ekler. Bu durumda komiserler, iflâs idare memurluğu görevini mahkeme kararı gereğince kendiliğinden elde ederler. Böyle bir ihtimalde iflâs idaresi, mahkeme kararının verildiği zamanda seçilmiş olur.

Alman hukukunda iflâs idare memurunun seçim zamanı, iflâs mahkemesinin iflâs idare memurunu atadığı tarihtir⁵². InsO § 56/2'ye göre bu memur, atandığı tarihte bir belge alır ve görevi bitince bu belgeyi iade etmek zorundadır.

B. İFLÂS İDARE MEMURUNUN SEÇİLME ŞEKLİ

İflâs idaresi memurunu seçme yetkisi kural olarak icra mahkemesine aittir. Birinci alacaklılar toplantısındaki kişilerin seçimi, iflâs idare memurunun seçilmesi olmayıp iflâs idare memuru olabilecek adayların seçimidir. Bu husus, özellikle uygulama açısından önemlidir. Başka bir ifadeyle icra mahkemesinin seçeceği iflâs idaresi, bu altı kişilik liste arasından seçilecek iflâs idare memurlarından oluşur.

Açıklandığı üzere, iflâs idaresinin seçimini yapmak, m.308/2'deki durum istisna bırakılırsa, icra mahkemesinin görevidir. Bu seçimi yaparken mahkemenin nelere dikkat etmesi gerektiği Kanun'da ve Yönetmelik'te açıkça düzenlenmiştir.

Öncelikle, iflâs idare memuru olacak kişilerin kural olarak birinci alacaklılar toplantısı sonunda düzenlenen tutanakta iflâs idare memuru aday olarak ismen zikredilmesi gerekir. Bu tutanakta aday olarak gösterilebilecek kişilerin nasıl belirlendiğini ise m.223/1 "*Toplanan alacaklıların yapacağı seçimde, bu sayının iki katı, bu konuda yeterli bilgi ve tecrübeye sahip kişi aday gösterilir. Bu adaylardan dört adedi alacak tutarına göre ekseriyeti teşkil edenlerce, iki adedi ise alacaklılar sayısı itibarıyla ekseriyeti teşkil edenlerce seçilir ve icra mahkemesine bildirilir. İcra mahkemesi, iflâs idaresini teşkil edecek üç kişiden ikisini alacak ekseriyetine sahip olanların gösterdiği dört aday, birini ise alacaklı ekseriyetinin gösterdiği iki aday arasından seçer.*" şeklindeki düzenlemesiyle açıklamaktadır⁵³.

Birinci alacaklılar toplantısına katılan alacaklılar, iflâs dairesi müdürü başkanlığında toplandıktan sonra ve fakat seçime geçilmeden önce bir hazırun listesi düzenlenir. Hazırun listesine toplantıya katılan tüm alacaklılar, kanuni temsilciler veya avukat olan vekiller ile diğer gerekli bilgiler yazılır (Yön. m.5/5).

⁵² Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 49-53; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 56, Rn. 138; Gerhardt, *Zweiter Band*, § 56, Rn. 39; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 56, Rn. 1; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 29; Graeber, *Münchener Kommentar*, § 56, Rn. 17-20.

⁵³ İflâs idare memuru sayısının üç olarak belirlenmesinin isabetli olmadığı, 3222 sayılı Kanun tasarısında geçtiği şekliyle "alacaklıların kararıyla bu sayının belirlenmesinin daha doğru olacağı" yönündeki açıklamalar için bkz.: Taşpınar Ayvaz, s. 2196.

Kanun'un 221. maddesi uyarınca toplantı nisabının oluştuğunun tespit edilmesi ve iflâs bürosu tarafından yapılan değerlendirme üzerine alacaklılar tarafından aday gösterme işlemine başlanır (Yön. m.5/6). Alacaklılar tarafından gösterilen adayların kimlik bilgileri toplantı tutanağına yazılır. Gösterilen adaylar oylanır (Yön. m.5/7). Alacak tutarına göre çoğunluğu teşkil eden alacaklılar tarafından dört adayın, alacaklılar sayısı itibarıyla çoğunluğu teşkil eden alacaklılar tarafından iki adayın seçimi yapılır (Yön. m.5/8). Liste dışından aday gösterilmek istenilmesi hâlinde bu talep gerekçeleriyle toplantı tutanağına yazılır. Liste dışından gösterilen adayın niteliğinde bir kimsenin listede bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Bu nitelikte bir adayın listede bulunması hâlinde, liste dışından aday gösterilmesi talebi kabul edilmeyerek alacaklıya listeden bir aday göstermesi gerektiği bildirilir. Buna rağmen listedeki kişilerden birinin aday gösterilmemesi hâlinde bu alacaklının aday göstermediği kabul edilerek işlemlere devam edilir (Yön. m.5/9). Aday gösterme aşamasında ve oylama sonucunda icra mahkemesine bildirilecek adayların, şartları taşıyıp taşımadığı ile eş zamanlı olarak beşten fazla dosyada iflâs idare memuru olarak görevlendirilip görevlendirilmediği hususları iflâs dairesi tarafından kontrol edilir (Yön. m.5/9). Yapılan oylamalar sonucunda alacak tutarına göre çoğunluğu teşkil edenlerce seçilen dört aday ile alacaklılar sayısı itibarıyla çoğunluğu teşkil edenlerce seçilen iki aday icra mahkemesine bildirilir. Oylamalar sonucunda, icra mahkemesine bildirilecek adayların oylarının eşit olması hâlinde bu adayların tamamı bildirilir ve bu konuda yapılan tüm işlemler ayrıntılı bir şekilde toplantı tutanağına yazılır (Yön. m.5/11-12).

İflâs idare memurluğuna seçim hususunda getirilen Yönetmelik hükümlerine uygun iflâs idare memuru adayı (bu çalışmanın hazırlandığı tarihte) henüz ülkemizde mevcut değildir. Zira Yönetmelik tarafından belirlenen eğitim şartını yerine getirecek kurum veya kuruluşlar ile eğitim hususunda henüz yeni bir gelişme olmadığından, iflâs idare memurluğu eğitimleri de (Yönetmelik kapsamındaki yeni düzenlemelere uygun olarak) verilmeye başlamadığından, seçim yapılırken (Yön.Geç. m.1 gereğince) bu konu dikkate alınmayacak, eğitim almayan veya (henüz oluşturulmadığı için) listede olmayan kişiler de iflâs idare memuru olabilecektir. Ayrıca, m.308/2 gereğince görevlendirilen konkordato komiserleri de iflâs idare memuru olabilmektedir. Bu kişilerin söz konusu listeye de kaydının yapıp yapılmadığı ayrıca soru işaretlerine neden olabilecektir.

Alman hukukunda iflâs idare memurları, iflâs mahkemesi tarafından seçilmektedir. Seçimi yapacak olan mahkeme, InsO § 56'da aranan nitelikleri haiz gerçek kişiler arasından seçimini yapar. İflâs hukuku alanında uzmanlaşmış avukatlar ve finans sektöründe çalışmaları yahut tecrübesi olan kişiler iflâs idare memuru (*Insolvenzverwalter*) olarak iflâs idaresinde (*Insolvenzverwaltung*) görev alabilirler. İflâs idare memurluğu, özel bir eğitim sonucu edinilmiş veya edinilebilecek bir unvan olmamakla birlikte hukuk, muhasebe, finans ve ekonomi gibi

alanlarda eğitim alan kişiler, bu iş için kurulmuş şirketler vasıtasıyla bu görevi yerine getirebilirler⁵⁴. Almanya genelinde, iflâs idare memurluğu ve iflâs tasfiyesi sürecinde destek sağlamak için kurulan (ve kendilerine genellikle *Wirtschaftsprüfungsgesellschaft* diyen) şirketler vasıtasıyla yahut herhangi bir oluşuma dahil olmaksızın mahkemenin görevlendirmesiyle iflâs idare memurluğu yapılabilir. Hatta bu kişilerin bir de üst kuruluş niteliğinde bir meslek birliği de vardır: *Verband Insolvenzverwalter und Sachwalter Deutschlands (VID)*. İnternet sitesinde de aktarılan bilgilerine göre “*iflâs hukukunun karmaşık ve zorlu süreçlerinde gereksinim duyulan yüksek profesyonellik ve bağımsızlık kriterlerine sahip iflâs idareleri tesis etmeyi*” amaçlayan birlik, deneyim ve bilginin aktarılmasına yardımcı olmaktadır⁵⁵. Almanya’da iflâs mahkemeleri kendi yetki çevreleri için öngördükleri listelerden iflâs idare memurları seçmektedir⁵⁶.

İflâs idare memurunu seçme görevi her ne kadar iflâs mahkemesinde olsa da InsO § 56a gereğince geçici alacaklılar kurulunun iflâs idare memuru önerme hakkı vardır. Bu kurul tarafından önerilen iflâs idare memurunun, görevi yapabilmek için yeterli olmadığına anlaşılması dışında, iflâs mahkemesi tarafından atanmaması söz konusu olmaz. Ayrıca bu kurul, atanmış iflâs idare memuru yerine başka bir memurun atanması için seçim de yapabilir. Yani InsO § 56a gereğince geçici alacaklılar kurulunun sahip olduğu öneri hakkı aslında “teklif” kavramını da aşar nitelik arz etmektedir. Bir nev’i müdahale hakkı veren bu hüküm, kanımızca, geçici alacaklılar kurulunun iflâs idare memuru atanmasında kilit rol üstlendiğinin kabulünü gerektirir.

C. İFLÂS İDARE MEMURUNUN SAHİP OLMASI GEREKEN NİTELİKLER

1. Genel Nitelikler

a. Türk Hukuku Bakımından

İcra ve İflâs Kanunu’nda 2021 yılında yapılan değişiklikten önce iflâs idaresi üyelerinin kimler olabileceğine yönelik açık bir kanunî düzenleme yer almamakla birlikte iflâs tasfiyesi yapılırken masayı en iyi şekilde yönetebilecek ve temsil edecek kişilerin iflâs idare memuru olarak seçildiği görülmekteydi. Özellikle iflâs tasfiyesinin başarılı bir şekilde sürdürülerek malların yönetiminin yapılması, masa mallarından elde edilen gelirin korunması, iflâs alacaklılarının masaya kötü niyetli işlemler ile zarar vermesinin engellenmesi, kanuna uygun bir dağıtımın yapılması için iflâs idare memurlarının sahip olması gereken nitelikler önem arz etmektedir⁵⁷.

⁵⁴ <https://herrmann-may.de/blog/das-amt-des-insolvenzverwalters.html>, Erişim Tarihi: 19.02.2024.

⁵⁵ <https://www.vid.de/der-verband/ueber-uns/>, Erişim Tarihi: 19.02.2024.

⁵⁶ Bu konuda ayrıntılı bilgi aşağıda verilmiştir. Bkz.: C.1.b ve C.2.b.

⁵⁷ Berkin, *İflâs Hukuku*, 324; Kuru, *El Kitabı*, 1302; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 64-67; Yılmaz, *Şerh*, 1044.

Doktrinde kabul edilen temel eğilim, iflâs idaresine seçilecek üye adaylarının sadece alacaklılardan oluşması bir zorunluluk değildi. Zira, masaya dahil olan malvarlığı değerlerinin özelliklerini ve yönetimini alacaklılarının en iyi bildiği kabul edilse de daha önce yönetimde aldığı kararların bir etkisiyle iflâs etmiş olan müflisin yanında çalışan kişilerin, müflisle hukukî ilişki içinde olan ama alacaklı sıfatı bulunmayan üçüncü kişilerin de tasfiyeyi gereği gibi yapabileceği düşüncesiyle alacaklılar dışındaki kişilerin de masa temsilcisi konumundaki iflâs idare memuru seçildiği görülmekteydi. Hatta uygulamada daha ziyadesiyle, eğer alacaklılar dışında bir üye adayı belirlenecekse bu kişilerin avukat olmasına sıkça rastlanırdı⁵⁸.

2021 yılında yapılan değişiklikten önceki uygulamada, kimlerin iflâs idaresine aday gösterilebileceği konusunda doktrinde görüş birliği olduğu söylenemez. Özellikle de alacaklılardan birinin iflâs idaresine memur aday olarak gösterilmesi halinde, bu alacaklının kendi alacağını kayırmak için idare içinde örtülü veya açık işlemler yapabileceği, sırf kendisi için ayırım yapamasa da kendi alacak grubundaki kişileri özellikle gözetecek kararların alınmasına imza atabileceği düşüncesiyle alacaklının iflâs idare memuru seçimini kabul etmeyen bir görüş vardı. Fakat iflâs idaresi memurları, yapmış oldukları işlemlerde iflâs dairesinin denetimine tabi olacaklarından bu görüşün pek de kabul görmediği anlaşılmakta ve alacaklıların iflâs idaresine memur oldukları da bilinmektedir⁵⁹.

b. Alman Hukuku Bakımından

Alman hukukunda iflâs idare memurlarının hangi niteliklere sahip olması gerektiği InsO § 56'nın ilk fıkrasının ilk cümlesinde genel olarak düzenlenmiştir. Her şeyden önce, iflâs idare memurunun bir tüzel kişi olup olamayacağı tartışılmalı da sadece gerçek kişilerin iflâs idare memuru olarak göreve getirilmesi kabul edilmektedir⁶⁰. Hatta Alman Yargıtay'ının 2013 yılında verdiği bir kararında⁶¹

⁵⁸ Berkin, *İflâs Hukuku*, 324; Kuru, *El Kitabı*, 1302; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 614; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 65; Yılmaz, *Şerh*, 1045'teki örnek Yargıtay kararı; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 641; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 448; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612-613.

⁵⁹ Berkin, *İflâs Hukuku*, 324. Berkin, iflâs masası ile iflâs alacaklılarının menfaatlerinin müşterek olması nedeniyle alacaklılardan seçim yapılmasını faydalı görmektedir.; Kuru, *El Kitabı*, 1302; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 614; Yılmaz, *İflâs İdaresi*, 65; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 641; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 448; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612. Mevcut düzenlemede alacaklıların iflâs idare memurunu doğrudan belirleyememesinin sonuçları hakkındaki açıklamalar için ayrıca bkz.: Taşpınar Ayvaz, s. 2204-2205.

⁶⁰ Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 9; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 56, Rn. 2; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 56, Rn. 6; Thorsten Graeber, *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79, (München: Carl Heymanns Verlag, 2019), (Graeber, *Münchener Kommentar*), § 56, Rn. 15-16; Frind, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 1b.

⁶¹ BGH, Beschluss vom 19.09.2013, IX AR (VZ) 1/12. Tüzel kişilerin iflâs idare memuru olarak seçilebilmesi hususu Alman doktrininde pek çok kez tartışılmıştır. Özellikle Federal Anayasa

limited şirket şeklindeki bir avukatlık ortaklığının iflâs idaresine seçilememesi hukuka uygun olup temel hakların ihlali anlamına gelmediği belirtilmektedir⁶². Düzenlemeye göre, seçilecek olan iflâs idare memurunun bilhassa şu dört özelliğe sahip olması gerekir:

b.1. Somut Olaya Uygunluk

İşletmenin mal varlığı değerlerinin tasfiyesi yanında işletmenin devamlılığını da sağlamaya yönelik Alman Aciz Hukuku, somut olayda başarıya ulaşabilecek, görevinin niteliklerine uygun davranabilecek memurlar vasıtasıyla sürecin yürütülmesini istemektedir. Bunun yanında, iflâs mahkemesi tarafından yapılacak görevlendirmede, görevlendirme konusu görevi üstlenmeye hazır olmak da bu şart altında değerlendirilebilir. Zira iflâs idare memuru, görevi hazır olduğunu beyan etmekle değil iflâs mahkemesinin somut olayda görevlendirilmesi (görevi kabul mecburiyeti olmasa da) ile göreve gelmiş olur⁶³.

b.2. Ticari Deneyim

Özellikle geçici iflâs idare memuru tayini yapıldıktan sonra ve devamında iflâsın açılması kararının verilmesiyle birlikte, borçlu gerçek veya tüzel kişinin kendi mal varlığı ile ilgili tasarruf ehliyeti kısıtlanacağından, borçlunun mallarının tasfiyesi veya işletmesinin devamlılığının sağlanabilmesi için “borçlunun faaliyet alanında” tecrübeye sahip iflâs idare memurlarının seçilmesi gerekir. Bilhassa iflâs sürecinin borçluyu tamamen yok etmekten ziyade ekonomik ömrünün devamlılığını sağlamaya yönelik bir anlayışta olan InsO, iflâs sürecinde ehil kimselerin yönetime gelmesini istemektedir. İflâs idare memurunun “kişisel kalitesi, deneyimi (*persönliche Qualifikation*)” olarak da adlandırılabilir olan bu kriter, kişinin müflisin çalışma alanıyla ilgili bilgisini, tecrübesini ve davranışlarını kapsar⁶⁴.

İflâs idare memurunun avukat olması, iflâs süreciyle ilgili bilginin bulunması onun ticarî deneyiminin olduğunu tek başına kabule yeterli değildir.

Mahkemesi'nin 2016 yılında yapılan bir anayasa şikâyeti başvurusunu (BVerfG, 1 BvR 3102/13) gerekçe göstermeden reddetmesinin akabinde, EGIInsO § 102a'nın ilk cümlesi uyarınca tüzel kişilerin de iflâs idare memuru olabilmesinin önü açılmış görünse de doktrin, sadece gerçek kişiler açısından görevlendirme yapılabilmesini kabul etmektedir. İlgili tartışmalar için bkz.: Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 12-17.

⁶² Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 10.

⁶³ Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 29-30, 54-55; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 56, Rn. 122; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 56, Rn. 1; Walter Gerhardt, *Jaeger Insolvenzordnung Großkommentar*, Erste Auflage, Zweiter Band §§ 56-102, (Berlin: De Gruyter Recht, 2007), (Gerhardt, *Zweiter Band*), § 56, Rn. 54-46; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 79; Graeber, *Münchener Kommentar*, § 56, Rn. 21-24; Oruç, *İflâs İdaresi*, 129.

⁶⁴ Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 49-53; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 56, Rn. 138; Gerhardt, *Zweiter Band*, § 56, Rn. 39; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 56, Rn. 1; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 29; Graeber, *Münchener Kommentar*, § 56, Rn. 17-20; Oruç, *İflâs İdaresi*, 129.

“*Geschäftskunde*” olarak belirtilen bu şart, hukukî ve iktisadî olarak işletmenin çalışma sahasına hâkim olan avukat, muhasebeci veya ekonomist kişilerin, borçlunun mallarını yönetebilecek düzeyde bilgi sahibi olmasını tarif eder. Hatta iflâs sürecinin ilerleyişi hakkında bilgi sahibi olunması ayrıca öneme sahiptir⁶⁵. Belirlenecek iflâs idare memuru adayının iflâs mahkemesinin bölgesel listesinde olması, sayılan bu niteliklere kendiliğinden sahip olduğu anlamına da gelmeyecektir.

b.3. Bölgesel Yakınlık

İflâs idare memuru olarak seçilecek kimsenin, iflâs tasfiyesinin yapılacağı yere yakın olması InsO tarafından özellikle aranan bir şarttır. Her ne kadar gelişmiş iletişim ve ulaşım teknolojileri var olsa da tasfiye sürecinin bizzat ve zamanında yapılmasının tasfiyeye sağlayacağı menfaatler düşünüldüğünde, iflâs idare memurlarının iflâs tasfiyesinin yapıldığı yerden veya en azından tasfiyenin yapıldığı yere yakın yerlerden belirlenmesi gerekliliği ön plana çıkarılmıştır⁶⁶.

b.4. Alacaklılardan ve Borçludan Bağımsızlık

Aranan en önemli özellik de diyebileceğimiz “bağımsızlık” kriteri, iflâs idaresinin yürüttüğü görevin önemi ve tasfiyenin sağlıklı ilerlemesi için 1999’da yürürlüğe giren Kanun’a alınmıştır. İflâs idaresi, alacaklının veya müflisin temsilcisi olmayıp iflâs masasının yöneticisi ve temsilcisi olması nedeniyle herhangi bir alacaklıya veya alacaklı grubuna yakınlık hem alacaklılar arası eşitliği zedeler hem de anayasal ve kanuni anlamda tasfiyenin hukuka aykırı ilerlemesine neden olur⁶⁷. Fakat InsO § 56 hükmüne göre, iflâs idaresi memurunun borçlu veya alacaklı tarafından teklif edilmiş olması yahut iflâs başvurusundan önce borçluya “iflâsın gidişatı ve sonuçları hakkında” bilgiler vermiş olması, iflâs idare memurunun bağımsızlığını etkilemez.

“Bağımsızlık” ile ne kastedildiği InsO içerisinde kavramsal olarak belirlenmiş değildir⁶⁸. İflâs idare memurunun bağımsız kalması gerektiği ve istisnaî olarak neleirin bağımsızlığa gölge düşürmeyeceğini belirleyen kanun koyucunun, yorum yoluyla kavramın içinin doldurulabileceğini düşündüğü belirtilebilir. Bu noktada kavramın tarihi gelişimine, sistematik ve mantık çerçevesine bakmak faydalı olacaktır⁶⁹. Kavramın eş anlamlıları kişisel sorumluluk, özgürlük, egemenlik, özerklik terimleri kul-

⁶⁵ Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 49-50; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 56, Rn. 1; Gerhardt, *Zweiter Band*, § 56, Rn. 32, 37, 51-53.

⁶⁶ Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 49-50; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 2, 19; Oruç, *İflâs İdaresi*, 129.

⁶⁷ Benzer yönde bkz.: Markus Gehrlein, „Sorgfaltmaßstab der Organ- und Insolvenzverwalterhaftung - Anwendbarkeit der Business Judgement Rule“, *NZG*, J. 2020, H. 21, (2020), 803; Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 1, Rn. 79; Oruç, *İflâs İdaresi*, 130.

⁶⁸ Olaf Spiekermann, „Die Unabhängigkeit des Insolvenzverwalters und Sachwalters“, *NZI*, J. 2020, H. 22, (2020), 978; Frank Frind, „Neutralitätsprobleme bei der Insolvenz- und Sachverwaltung“, *NZI*, J. 2023, H. 20, (2023), 808.

⁶⁹ Spiekermann, *Die Unabhängigkeit*, 978.

lanıldığına göre bağımsızlık “iç ve dış etkilerin yokluğu” olarak algılanmalıdır. İflâs idare memurunun bağımsızlığında memur, yapacak olduğu işlemlerde her türlü etkiden uzak, sadece alacaklı ve borçlu değil işçi, işveren, ilgili üçüncü kişi gibi süreçte yer alabilecek herkesin etkide bulunması ihtimalinden arı olması anlaşılır⁷⁰. Elbette ki bu noktada onun “bağımlı”⁷¹ olduğu” tek şey mevzuat ve iflâs mahkemesi olmalıdır. Söz konusu özellik geçici iflâs idare memuru için de geçerlidir⁷².

2. Özel Nitelikler

a. Türk Hukuku Bakımından

Kanun değişikliği ile birlikte getirilen yeni sistemde artık iflâs idare memurlarının niteliği hem Kanun’a yapılan eklemeye hem de çıkarılan Yönetmelik ile netlik kazanmıştır. İflâs tasfiyesi süresince görev alacak olan iflâs idare memurları, aksi kararlaştırılmadığı sürece bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflâs idare memurları listesinden seçilir. Bu şekilde seçilen iflâs idare memurlarından birinin yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir, birinin ise hukukçu olması zorunludur (m.223/6). Tıpkı bilirkişilik ve arabuluculuk sistemlerinde olduğu gibi iflâs idare memurluğunda da artık listeden atama usûlü benimsenmiştir. İflâs idaresine üye seçimi yapacak olan alacaklılar, kural olarak, hazırlanan bu listelerden aday göstermek durumundadırlar. Liste dışından aday gösterilmek istenilmesi hâlinde bu talep, gerekçeleriyle toplantı tutanağına yazılır. Liste dışından gösterilen adayın niteliğinde bir kimsenin listede bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Bu nitelikte bir adayın listede bulunması hâlinde, liste dışından aday gösterilmesi talebi kabul edilmeyerek alacaklıya listeden bir aday göstermesi gerektiği bildirilir. Buna rağmen listedeki kişilerden birinin aday gösterilmemesi hâlinde bu alacaklının aday göstermediği kabul edilerek işlemlere devam edilir (Yön. m.5/9).

İflâs idare memurluğuna görevlendirilmek istenen memur adayı için getirilen en önemli yenilik hiç şüphesiz ki listeye kayıt olma zorunluluğudur. Söz konusu liste, adayın görev almak istediği bilirkişilik bölge kurulları tarafından tutulmakta ve adayların listeye kaydını bu kurullar yapmaktadır. Yönetmelik’in 4. maddesi, bu listeye kaydolmak isteyen adayların hangi niteliklere sahip olması gerektiğini de açıklamıştır:

(1) *İflâs idare memurunda aşağıdaki nitelikler aranır:*

a) *Türk vatandaşı olmak.*

b) *Tam ehliyetli olmak.*

⁷⁰ Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 1, Rn. 58; Hess, *Insolvenzrecht Großkommentar*, § 56, Rn. 154 vd.; Gerhardt, *Zweiter Band*, § 56, Rn. 42-50; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 40 vd.; Graeber, *Münchener Kommentar*, § 56, Rn. 25-27.

⁷¹ Söz konusu “bağımlı” kelimesinin “gözetim altında olma” şeklinde anlaşılması kanımızca daha yerinde olacaktır.

⁷² Spiekermann, *Die Unabhängigkeit*, 978-980; Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 33-39.

c) *Hukukçular; yeminli mali müşavirler veya serbest muhasebeci mali müşavirler arasından seçilecekler için yurt içindeki veya Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği kabul edilen yurt dışındaki lisans düzeyindeki öğretim kurumlarından mezun olmak.*

ç) *Hukukçular; yeminli mali müşavirler veya serbest muhasebeci mali müşavirler dışında seçilecekler için yurt içindeki veya Yükseköğretim Kurulu tarafından denkliği kabul edilen yurt dışındaki ön lisans veya lisans düzeyindeki öğretim kurumlarından mezun olmak.*

d) *Beş yıldan az olmamak üzere mesleki tecrübeye sahip olmak.*

e) *İflâs etmemiş olmak.*

f) *Son üç yıl içinde kendi talebi hariç listeden çıkarılmamış olmak.*

g) *Meslekten veya memuriyetten çıkarılmamış olmak, sanat icrasından veya mesleki faaliyette yasaklı bulunmamak.*

ğ) *Kamu hizmetinden yasaklı olmamak.*

h) *Fiilen yürütmekte olduğu mesleğinin tabi olduğu mevzuatta, iflâs idare memurluğunu yürütmesine engel bir hüküm bulunmamak.*

ı) *26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar; Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar ile zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflâs, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak.*

i) *Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak.*

j) *18 inci madde hükmü saklı kalmak kaydıyla iflâs idare memurluğu eğitimini tamamlamış olmak.*

Söz konusu Yönetmelik hükmü ayrıntılı incelendiğinde, hukukçu ve yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir meslek grubuna özel düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. İflâs tasfiyesinin hukukî ve malî boyutunun fazla olması nedeniyle bu üç meslek grubuna bilhassa yer verilmiş olması, tasfiyede yapılan bir işlemin hukukî ve malî sonucunu bilmeyen, alelade usülle seçilen iflâs idare memurunun zararını önlemek adına isabetli bir karar gibi görünmektedir. Gerçekten de iflâs tasfiyesi içinde iflâs idare memurları, Kanun'da gösterilen görevleri yerine getirirken en azından lisans eğitimi düzeyine hukuk bilgisine ve yine en azından lisans eğitimi seviyesinde malî bilgiye sahip olmalıdır. Örneğin, masa mallarının satılmasına karar verildiğinde bu satışın yapılmasının hukuken

mümkün olup olmadığını yahut bu satışın yapılması halinde tasfiyede elde edilecek gelirin beklenen düzeyde alacağı karşılayıp karşılamayacağını bilgisine sahip olmak, etkin ve daha hızlı bir tasfiye sürecinin yürütülmesine zemin hazırlayabilecektir. Zira, 7327 sayılı Kanun ile 223. maddeye eklenen fıkranın gerekçesinde de aynı durum “... düzenlemeyle ... tasfiye sürecinin daha etkin ve hızlı bir şekilde tamamlanması amaçlanmaktadır.” denilmek suretiyle özetlenmiştir. Zaten iflâs tasfiyesindeki kuralların Kanun’daki getiriliş amacına baktığımızda da adil, eşit, hızlı bir tasfiyenin gerçekleştirilmesinin amaçlandığını görebiliriz⁷³. Kanımızca, bu üç meslek grubuna özel düzenleme yapılması, iflâs idaresinde bu üç meslekten iki kişinin bulunmasının zorunlu olması, kanun koyucunun amacına da uygun düşecektir. İflâs idare memuru olacak kişilerde beş yıllık meslekî tecrübe (kıdem) aranması da bu düşünceyi desteklemektedir.

Burada aranan önemli özel niteliklerden biri de (tıpkı bilirkişilik, konkordato komiserliği ve arabuluculukta olduğu gibi) iflâs idare memurluğu eğitiminin alınmasıdır. Hukuk politikasında son dönemlerde yaygın bir şekilde kabul edilen “temel eğitim” müessesesi (çıkarılan yeni Yönetmelik ile), artık iflâs idare memurları için de kabul edilmektedir. İflâs tasfiyesinin özel bir hukukî, malî ve sektörel bilgiyi gerekli kılması nedeniyle en azından temel eğitim düzeyinde bilgilendirmenin yapılması, bu eğitimlerde en azından iflâs tasfiye sürecinin ve iflâs idaresi toplantılarının niteliğinin artmasına, hızlanmasına, alacaklıların daha fazla para alarak daha fazla hukukî tatmin sağlamasına neden olabileceğinden olumlu karşılanmalıdır. Hele ki hukuk fakültelerinin müfredatında olmasına rağmen gerekli ilgiyi göremeyen, detaylı bilgi aktarımının yapılamadığı bir eğitim sisteminden mezun olan, ömründe az da olsa iflâs işleri ile ilgilenmemiş hukukçuların bu iflâs idarelerine alelâde memur seçildiği gerçeğini göz önüne alırsak, iflâs idare memurluğu temel eğitiminin faydası (hatta gerekliliği) bir kat daha artacaktır.

Yönetmelik’in 15. maddesinde iflâs idare memurluğu temel eğitiminin kapsamını da ayrıca düzenlemiştir. Buna göre temel eğitim, iflâs idare memurluğu görevinin yürütülmesi için gerekli teorik ve pratik bilgileri içerir. Temel eğitim, en az otuz altı ders saatinden oluşmakla birlikte eğitim kuruluşları, Bakanlığın uygun görüşü ile eğitim ders saatini arttırabilirler. Temel eğitim; medenî usûl ve icra iflâs hukuku, medenî hukuk, ticaret hukuku ile işletme, iktisat, maliye ve muhasebe alanında profesör, doçent veya doktor unvanına sahip olanlar tarafından verilir. Temel eğitimin içeriği medenî usûl ve icra iflâs hukuku ile ticaret hukuku genel ilkelerini, icra ve iflâs mevzuatını, işletme, iktisat, maliye ve muhasebe konularını, iflâs idare memurunun taşınması gereken nitelikleri, görevi, yetkisi, yükümlülükleri ile hukukî ve cezaî sorumluluğunu, rapor yazım usûl ve tekniğini kapsar. İflâs idare memuru

⁷³ Benzer Yönde bkz.: Ahmet Başözen, “İflâs Kuralları ve Müflisin Tasarruf Yetkisine İlişkin Güncel Bazı Düşünceler”, *Mihbir 13. Antalya Toplantısı, Yeniden Yapılandırılması Gereken Bir Kurum Olarak İflâs ve Konkordatonun İşlememesinin Sebepleri*, 9-10 Ekim 2015/Antalya, (2015), 110.

olarak görevlendirilmek isteyenlerin, söz konusu içeriği haiz olan temel eğitime katılmaları zorunludur. Eğitim kuruluşlarınca, katılımcıların derslere devam durumunu gösteren çizelge düzenlenir ve derslerin 1/12'sine devam etmeyenlerin eğitim programıyla ilişkisi kesilir. Temel eğitimin içeriği, yöntemi ile usûl ve esasları bu alanlardaki ihtiyaca göre Bakanlık tarafından güncellenebilir.

Temel eğitimin önemli olduğu şüphesiz ki kabul edilmekle birlikte -kanımızca- ders saatinde güncellemelerin yapılması önerilebilir. Zira, sadece temel düzeyde hukuk bilgisi olan bir serbest muhasebeci mali müşavir yahut yeminli mali müşavirin iflâs hukuku gibi spesifik bir alanı anlayabilmesi; yine temel düzeyde mali bilgiye sahip olan bir hukukçunun iflâs tasfiyesi içindeki müflisin ticarî defterlerini okuyabilmesi ve hukukî kararına dayanak teşkil ettirebilmesi otuz altı saat gibi kısa bir eğitimde telafi edilebilecek nitelikte değildir. Arabuluculuk temel eğitiminde olduğu gibi en az seksen dört saatlik bir eğitim planının iflâs idare memurluğu eğitimi için de getirilmesi kanımızca doğru olacaktır. Bu eksiklik, Yönetmelik'in 16. maddesinde düzenlenen yenileme eğitimi ile de kanımızca tamamlanamaz. Zira ekonomi dünyası, kuralları, sükûti ve konuları çok hızlı değişebilen bir alandır. Bilişim çağına da etkisiyle günlük değişebilen bir piyasada iflâs hukuku bilgisinin ve mali bilginin daha detaylı bir programla, iflâs tasfiyesinin ve dolayısıyla iflâsın tüm aktörlerinin (bilhassa alacaklıların) kaderini değiştirebilecek yetkilere sahip iflâs idare memuruna aktarılması yerinde bir tercih olacaktır.

İflâs idare memurunun özel niteliklerinin düzenlendiği Yönetmelik'in 18. maddesine göre, medenî usûl ve icra iflâs hukuku, medenî hukuk, ticaret hukuku ile işletme, iktisat, maliye ve muhasebe alanında profesör, doçent veya doktor unvanına sahip olanlar iflâs idare memurluğu eğitiminden muaf. Fakat bu maddede göre temel eğitimden muaf tutulan kişiler alanlarının çok geniş tutulması kanımızca yerinde bir tercih olmamıştır. Örneğin, en son otuz yıl önce iflâs hukuku dersi almış bir medenî hukuk profesörünün iflâs bilgisi ile çok önemli sorumlulukları olan iflâs tasfiyesi sürecinin yürütülmesi etkin olamayabilir. Bu hükmün kapsamının daraltılmasının yerinde olacağı kanısındayız.

Yönetmelik'in geçici birinci maddesi uyarınca, iflâs idare memurluğu listeleri, bölge kurulları tarafından henüz ilan edilmediğinden "listeden atama" usûlü yerine eski sistem uygulanmaya devam edecektir. Listede bulunmasalar dahi, liste ilan edilmeden evvel iflâs idare memuru olarak atanan kişiler, listeye kaydolmasalar bile görevlendirildikleri dosyayı tamamlayana kadar görevlerine devam edeceklerdir.

Bu konuda değerlendirilmesi gereken bir başka husus da m.308/2 gereğince iflâs idare memuru olarak görevlendirilen kişilerin aslında konkordato komiseri olan kişilerden oluşmasıdır. Her ne kadar konkordato komiserliği için ayrı bir eğitim almış kişilerin konkordato sürecinde komiser olarak görevlendirilmesi söz konusu olsa da bu kişilerin aynı zamanda iflâs idare memurluğu eğitimini de al-

mış olması (her durumda) mümkün olmayabilir. yani kanunun emredici hükmü nedeniyle, aslında iflâs idare memurluğu eğitimi görmeyen kişilerin (konkordato komiserlerinin) iflâs idaresinde görevlendirilmesine rastlanabilir ki bu durum da yetkinlik açısından sorgulanmaya muhtaçtır.

b. Alman Hukuku Bakımından

Alman Aciz Kanunu'nun uygulanmaya başladığı 1999 yılından itibaren bil-hassa iflâs idare memurunun (*Insolvenzverwalter*) seçimi mevzuu hep tartışıl-gelmiştir⁷⁴. İflâs mahkemelerinin seçimi tek başına yapıyor olması, kendi bölge-lerinde geçerli başvurular için kullandıkları listenin olması, çok az sayıda da olsa alacaklılar toplanması tarafından seçimlerin yapılabilir olması gibi hususlar özellikle iflâs idare memurlarının seçimiyle ilgili süreçteki eşitlik ve bağımsızlık açısından ele alınmıştır⁷⁵. Seçim sürecinin net bir şekilde InsO ile düzenlenmeyişi konuyu adeta karanlıkta bırakmaktadır⁷⁶.

İflâs başvurularının Türk hukukundaki kapsamından geniş olması, iflâs ta-kibinin amacının sadece tasfiyeyi değil gerektiğinde borçlunun kendi yönetimi-ne mallar bırakılarak yahut işletmenin devamlılığının (mümkünse) sağlanması yoluyla müflisin hukuki alanda yaşamasını gerçekleştirmek de olduğundan bu sürecin yönetici konumunda olan kişinin yetkin birisi olması gereklidir. Alman uygulamasında “*closed shop*” olarak da anılan ve iflâs idare memurunun genel nitelikleriyle doğrudan bağlantılı olan kavram, iflâs idare memurunun seçimini yapacak olan mahkemeye deneyimli, iş sahasında bilgili, mahkemeye yakın ve süreci yönetebilecek yeteneklerde kişilerin iflâs idare memuru olmasını önermek-tedir. Bu kavram ayrıca, iflâs daire memurlarının tüm taraflara eşit mesafede ola-cak şekilde, tüm tarafların ortak menfaatini gözeterek⁷⁷, mümkün olan en uygun

⁷⁴ Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 56, Rn. 15 vd.; Marie-Luise Graf-Schlicker, *Kölner Schrift zur Insolvenzordnung*, 3. völlig neubearbeitete und wesentlich ergänzte Auflage, (Münster: 2009), 235-236; Thorsten Graeber, „Die Vorauswahl der Insolvenzverwalterkandidaten“, *NJW*, J. 2004, (2004), 2716 vd. (Graeber, *Insolvenzverwalterkan-didaten*); Gerhardt, *Zweiter Band*, § 56, Rn. 57. Hatta 1999 tarihinden yürürlüğe giren InsO'dan önceki KO döneminde de bazı tartışmalı hususlar bulunmakla birlikte uzun süren pratik uygula-malarla bu sorunların aşılabildiği yönünde bkz.: Wilhelm Uhlenbruck, „Zur Vorauswahl und Bes-tellung des Insolvenzverwalters“, *NZI*, J. 2006, (2006), 489. Hatta KO zamanında “*İflâs idare memurunun seçimi, iflâsın kaderidir.*” şeklinde bir tanımla ünlü hukukçu Jaeger tarafından yapılmıştır. Bkz.: Ernst Jaeger ve Friedrich Weber, *Konkursordnung*, 8. Auflage, (Einbeck: 1958), § 78, Rn. 7; Volker Römermann, „Die Bestellung des Insolvenzverwalters“, *NJW*, J. 2002, (2020), 3729, (Römermann, *Die Bestellung*); Frind, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 1a.

⁷⁵ Graeber, *Insolvenzverwalterkandidaten*, 2715-2716. Listedene seçim usulünün uygulanması hu-susunda Frind, “Seçim, spesifik iflâs işlemlerinin ihtiyaçlarına dayanmalıdır; Prosedür dikkate alınmadan “otomatik liste seçimi” söz konusu değildir.” demek suretiyle otomatikleşmiş bir seçi-min yapılmasını, özellikleri farklı olabilen iflâs tasfiyelerinin sıhhati için uygun bulmadığını açıkla-maktadır. Bilgi için bkz.: Frind, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 1.

⁷⁶ Römermann, *Die Bestellung*, s. 3729.

⁷⁷ Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 1, Rn. 59; Alacaklı ve borçlunun menfaatlerinin korunması nokta-sına ayrı bir önem verildiği görülen Alman uygulamasında bu konu, bir Federal Anayasa Mahkemesi

sayıda kişiyle (memurla) sürecin yürütülmesini, iflâs idare memuru enflasyonu yaratarak olumsuz sonuçların doğmamasını sağlamak için de kullanılmaktadır⁷⁸.

Alman hukukunda iflâs idare memurunun seçimi hususu, Alman Aciz Kanunu'nun (InsO) uygulanması sürecinde de tartışılan bir konudur. Özellikle iflâs mahkemesinin seçimlerinin uygulamada farklı oluşu, uygulamadaki işlemlerin alenî (saydam, şeffaf) şekilde yapılmaması ve talebi dikkate alınmayan kişilere hukuki koruma sağlanmaması nedeniyle tartışmalar ortaya çıkmıştır⁷⁹.

Aslında Alman Anayasa Mahkemesi'nin bir kararına da dayanan ve iflâs idare memurunun seçimindeki kriterleri ortaya koyan kavram, kanunî bir dayanağı olmamakla birlikte iflâs mahkemeleri tarafından az çok dikkate alınmaktadır. Alman Anayasa Mahkemesi'nin söz konusu kararına⁸⁰ göre hâkimin, iflâs idare memurunu seçmek yönündeki kararı, iflâsla ilgili uyumsuzluğu tümünden çözme yönünde bir karar olmamakla birlikte, vermiş olduğu kararın müflisin potansiyel mesleki faaliyeti üzerinde bir etkisi olduğundan iflâs idare memurunun seçimi konusunda ilgili taraflara (en azından InsO 56'daki şartların sağlanıp sağlanmadığı hususunda) eşit imkânın verilmesi gerekir. Mahkeme tarafından yapılan ön seçim sürecinin keyfi olmayacak şekilde tasarlanması halinde tarafların eşitlik hakkının kullanılacağından bahsedilen karara göre iflâs mahkemesi, objektif olarak ve kanunda aranan kriterlere uygun seçim yapmalıdır. Hâkimin (iflâs idare memurunu) seçim faaliyetinde tarafsız olması, tek başına bağımsız ve tarafsız bir iflâs idare memurunun belirlenmesi için yeterli görülmemelidir⁸¹.

kararı ile de pekiştirilmiştir. Kararın çıkış noktası doğrudan alacaklı ve borçlunun haklarının korunması olmamakla birlikte, iflâs idare memurunun seçimine karşı yapılan bireysel başvuruda yüksek mahkeme "alacaklı ve borçlu menfaati gözeltmeden yapılan seçimin" hukuka uygun sayılmayacağını dile getirmiştir. Kararla ilgili açıklamalar için ayrıca bkz.: Thorsten Graeber, „Kein Konkurrentenschutz für Insolvenzverwalter“, *NZI*, J. 2006, (2006), 500 vd. (Graeber, *Konkurrentenschutz*). İlgili Federal Anayasa Mahkemesi kararının tam metni için bkz.: BVerfG, 1 BvR 2530/04, https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2006/05/rs20060523_1bvr253004.html, Erişim Tarihi: 22.02.2024.

⁷⁸ Frind, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 10b, 11; Thorsten Graeber, „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, *DZWIR*, J. 2005, H. 5, (2005), 187. Alman Aciz Kanunu InsO'nun ilk uygulandığı yıllarda, iflâs mahkemelerinin kendilerine ait listelerin olduğu ve bu listelerden seçimler yapıldığı, yapılan seçimlerde objektif olarak bir belirleme yapmanın zorluğu, bu durumun anayasal anlamda hak ihlallerine yol açabileceği hususlarında tartışmalar var olmuştur. Hatta bu seçimler nedeniyle ortaya çıkabilecek hukuka aykırılıklar nedeniyle devletin sorumluluğu hususu da tartışılmıştır. İlgili açıklamalar ve görüş için bkz.: Stefan Smid, „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters durch das Insolvenzgericht als Rechtsfrage betrachtet“, *DZWIR*, J. 2001, H. 12, (2001), 486 vd., (Smid, *Auswahl und Bestellung*); Frank Frind ve Andreas Schmidt, „Insolvenzverwalterbestellung: Auswahlkriterien und Grenzen der Justiziabilität in der Praxis“, *NZI*, J. 2004, (2004), 533 vd.

⁷⁹ Martin Henssler, „Das Berufsbild des Insolvenzverwalters im Wandel der Zeit“, *ZIP*, J. 2002, H. 24, (2002), 1053; Volker Römermann, „Anfechtbarkeit der Verwalterbestellung“, *NZI*, J. 2003, (2003), 134; Gerhardt, *Zweiter Band*, § 56, Rn. 59 vd.; Frind, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 1a.

⁸⁰ BVerfG, Beschluss vom 03.08.2004 - 1 BvR 135/00 und 1086/01, https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2004/08/rk20040803_1bvr013500.html, Erişim Tarihi: 21.02.2024. Söz konusu karar aslında birbirine benzer iki farklı eyalet mahkemesinden verilen kararların bireysel başvuru yoluyla Alman Anayasa Mahkemesi önüne getirilmesi sonucunda verilmiştir.

⁸¹ Busch, „Die Bestellung des Insolvenzverwalters nach dem „Detmolder Modell““, 354 vd.; Riedel, *Insolvenzordnung Heidelberg Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage, § 56, Rn. 16 vd.; Lis-

Alman hukukundaki listeden seçim hususu pek çok açıdan tartışılmış hatta Adalet Bakanlığı nezdinde konuya özel önem verilmiştir⁸². İflâs mahkemesi hâkimini “iflâs idare memurunun müşterisi” olarak görmeyen, aksine iflâs mahkemesinin hem borçluyu hem de alacaklıları koruması gerektiği savunulmuştur. Listedен seçim⁸³ veya iflâs idare memurlarına eşit dağıtım gibi kriterler tartışılmış olsa da iflâs idare memurunun seçimiyle ilgili objektif bir kriter belirlemenin zorluğuna vurgu yapılmıştır⁸⁴. Hatta bu listede bulunan kişilerin meslekî tecrübeleri ve uygulamaları ile ilgili bir puan sıralamasının yapılıp yapılmayacağı, yapılırsa bu puanlamanın adil olup olmayacağı, zira zaten listede bulunan ve görev alan kişinin listeye yeni giren kişiye göre öncelikli durumunun adalete uygun düşme-yeceği de değerlendirilmiştir⁸⁵. Ancak her bir iflâs dosyasına (somut olayına) göre değerlendirme yapılmasının ve görev verilecek olan iflâs idare memurunun yeteneklerine uygun karar verilmesinin daha adil olacağı da düşünülmelidir⁸⁶. Hatta, hakkaniyetin sağlanması için “iflâs tasfiyesinde ana süje olan, tasfiyeye istediği gibi yön verebilecek olan” alacaklıların bile bu seçimi yapamaması, onun yerine iflâs mahkemesinin yapması bu nedenle önemli görülmektedir⁸⁷.

teden yapılan ön seçim ve iflâs mahkemelerinin seçimlerindeki adil sayılamayacak uygulamalar hususundaki tartışmalar için ayrıca bkz.: Stefan Smid, „Kein Rechtsmittel des bei der Auswahl nach § 56 abs.1 InsO unberücksichtigt gebliebenen Bewerbers-Zur Entscheidung des Bundesverfassungsgerichts vom 23.05.2006 - 1 BvR 2530/04“, *DZWIR*, J. 2006, H. 9, (2006), 354; Joachim Wieland, „Kurz Kommentar für InsO § 56 Insolvenzverwalter, Vorauswahl und Rechtsschutz“, *EWIR*, J. 2005, H. 10, (2005), 437-438; Harald Hess, „Kurz Kommentar für InsO § 56 Insolvenzverwalterbestellung und Vorauswahlverfahren“, *EWIR*, J. 2005, H. 15, (2005), 605-606; Graeber, *Insolvenzverwalterkandidaten*, 2716-2717; Wolfram Höfling, „Insolvenzverwalterbestellung - Rechtsschutz durch Konkurrentenklage?“, *NJW*, J. 2005, (2005), 2341; Römermann, „Anfechtbarkeit der Verwalterbestellung“, 135 vd.; Römermann, *Die Bestellung*, 3730 vd.; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 2; Frind, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 4.

⁸² Frank Frind, „Die Bestellung des Insolvenzverwalters“, *DZWIR*, J. 2001, H. 12, (2001), 497, (Frind, *Die Bestellung*); Graeber, „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, 177.

⁸³ Listedен seçim yapan mahkemelerin özellikle listelerinin gizli tutulması, Alman Anayasası'nın 12. maddesine ve aynı zamanda InsO § 56'ya aykırı olacaktır. İflâs mahkemesi mümkün oldukça saydam ve şeffaf seçim yapmalı, adil karar almaya özen göstermelidir. Ayrıca mahkeme bu seçimi yaparken müflisin çalışma sahasına uygun, bölgesel olarak yakında bulunan, iflâs hukuku bilgisi olan, teknik ve kişisel donanıma sahip kişileri tercih etmelidir. Aksi halde yapılan seçim, hukuka aykırı olabilecektir. Bu konudaki açıklamalar için bkz.: Henssler, „Das Berufsbild des Insolvenzverwalters im Wandel der Zeit“, 1057; Frank Frind ve Andreas Schmidt, „Insolvenzverwalterbestellung: Auswahlkriterien und Grenzen der Justiziabilität in der Praxis“, 536 vd.; Schmidt, *Hamburger Kommentar*, § 56, Rn. 19; Gerhardt, *Zweiter Band*, § 56, Rn. 60 vd.; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 19 vd.

⁸⁴ Frind, *Die Bestellung*, s. 497; Graeber, „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, 179.

⁸⁵ Graeber, „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, 180.

⁸⁶ Graeber, „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, 181; Blümle, *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar*, § 56, Rn. 5.

⁸⁷ Graeber, „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, 183.

D. İFLÂS İDARE MEMURUNUN GÖREVLENDİRİLMESİ

İcra mahkemesi, iflâs idaresini teşkil edecek üç kişiden ikisini alacak çoğunluğuna sahip olanların seçtiği dört aday arasından, birisini ise alacaklı çoğunluğunun seçtiği iki aday arasından görevlendirir⁸⁸. Görevlendirilecek iflâs idare memurlarından birinin hukukçu, birinin ise yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir olması zorunludur (Yön. m.6/1). Görevlendirilecek bu memurların, Yönetmelik'te aranan genel ve özel nitelikleri sağlaması gerekecektir. Yönetmelik'te aranan (özellikle) eğitim şartını yerine getirmeyen kişilerin istisnai olarak iflâs idaresine seçilmesi sistemi kabul edildiğinden artık (eski sistemden farklı olarak) listeye kayıtlı olmayan kişilerin iflâs idare memuru olması söz konusu olamayacaktır. Öncesinde, iflâs masasından alacaklı olan kişilerden biri, hukukçu veya mali müşavir olmasa bile alacaklıların seçimiyle aday olarak belirlenebiliyor ve icra mahkemesi, bu adaylar içerisinde gösterilen bir alacaklıyı iflâs idare memuru olarak görevlendirebiliyordu. Fakat Kanun'da yapılan değişiklik ve yeni çıkarılan Yönetmelik ile artık bu durumun çok istisnai olarak uygulanabileceği anlaşılmaktadır. Zira Kanun'un 223/son maddesi "*İflâs idare memurları, bilirkişilik bölge kurulları tarafından oluşturulan iflâs idare memurları listesinden seçilir. ... Listede görevlendirilecek memurun bulunmaması hâlinde liste dışından görevlendirme yapılır ve bu durum bölge kuruluna bildirilir.*" demek suretiyle eski uygulamayı sonlandırmak niyetini ortaya koymuştur. Benzer bir hüküm "*İflâs idaresi, bölge kurulları tarafından oluşturulan iflâs idare memurları listesinden gösterilen adaylar arasından seçilen üç kişiden oluşur. Listede iflâs idare memurluğu adaylığına gösterilecek birinin bulunmaması hâlinde, liste dışından veya diğer bölge kurullarının listelerinden aday gösterilebilir. ...*" şeklinde, yönetmeliğin 5. maddesinde de yer almaktadır. Bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, (örneğin) alacaklı konumunda olan bir kimsenin (eski uygulamadaki gibi) iflâs idaresine memur olarak seçilebilmesi için ya eğitim alarak listeye kayıtlı kişilerden olması ya da o listede o alacaklının özelliklerini haiz bir kimsenin kayıtlı olmaması gerekecektir. Alacaklıların iflâs idaresine memur olarak görevlendirilmesini önemli ölçüde kısıtlayan bu hüküm hem olumlu hem de olumsuz sonuçları bünyesinde barındırmaktadır. Düzenlemelerin olumlu yanı, iflâs idare memurluğunun artık kurumsal bir düzenleme ile yürütülerek etkinlik ve donanım kazandırılması ve bu sayede iflâs tasfiye sürecinin hızlandırılması yanında etkinleştirilmesidir. Fakat bu düzenlemeler, o sektördeki işleyişi en iyi

⁸⁸ Kuru, *El Kitabı*, 1302; Kuru, *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*, 614; Yılmaz, *Şerh*, 1044; Arslan, Yılmaz, Taşpınar Ayvaz ve Hanağası, *İcra ve İflâs Hukuku*, 640-641; Pekcanitez, Atalay, Sungurtekin Özkan ve Özekes, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı*, 483; Yıldırım ve Deren-Yıldırım, *İcra ve İflâs Hukuku*, 448; Atalı, Ermenek ve Erdoğan, *İcra ve İflâs Hukuku*, 612. Üstündağ, iflâs idaresinin icra mahkemesi ile birinci alacaklılar toplantısı tarafından seçildiğini belirtmektedir. Üstündağ, *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 150. Kanımızca yazarın kastettiği, iflâs idare memuru adaylarının birinci alacaklılar toplantısında seçilmesi, seçilen adayların arasından üç memurun icra mahkemesince seçilerek görevlendirilmesidir.

bilen ama temel eğitimi almadığı için iflâs idaresine memur olamayan alacaklının iflâs tasfiyesine getirebileceği tecrübesinin önünü kapattığı için olumsuz bir yönü de ihtiva etmektedir. Bu düzenlemeyi sadece alacaklılar açısından düşünmemek gerekir. İflâs idaresinde yer alsa tasfiyeye büyük etkisi olabilecek bir kimsenin, temel iflâs idare memurluğu eğitimini almadığı için görevlendirememesi açısından da ele almak yararlı olabilecektir⁸⁹.

Listede yer alsın veya almasın, alacaklılar toplantısı tarafından gösterilen altı aday içinden atama yapamayan icra mahkemesi hâkimi, durumu bir tutanakla tespit etmeli, gerekçesini (niçin atama yapılamadığını) yazmalı ve iflâs dairesine bu kararını göndererek yeniden alacaklılar toplantısı yapılmasını istemelidir. İcra mahkemesi hâkiminin, alacaklılar kurulu tarafından gösterilen adaylar haricinde bir kimseyi (listeden bile olsa), iflâs idare memuru olarak görevlendirmesi mümkün değildir. Zira iflâs idare memuru, alacaklılar kurulunun (kural olarak) listeden seçecekleri memur adayları arasından icra mahkemesinde seçilir ve görevlendirilir. Bu ihtimalin ortaya çıkabileceği birkaç sebep olmakla birlikte, en çok karşılaşılabilecek olanı, alacaklılar kurulunun seçtiği iflâs idare memuru adaylarının Yönetmelik'te aranan şartlara uygun olmamasıdır. Örneğin, alacaklılar kurulu tarafından gösterilen adayların üç tanesinin zaten beş tane aktif iflâs idare memurluğu görevi varsa, Yönetmelik'in 6/2. maddesi gereği beşten fazla memurluk görevi alınamayacağından, icra mahkemesi hâkimi durumu tutanakla tespit edip iflâs dairesine, alacaklılar toplantısı yapıp yeni adaylar belirlemesi için tutanağı göndermelidir. Bu işlem, iflâs idaresi Kanun'da aranan şartlarda teşekkül edilinceye kadar tekrarlanabilmelidir.

Hukukçu ile yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavirler arasından seçilen iflâs idare memurlarının herhangi bir nedenle görevinin sona ermesi hâlinde, iflâs idaresinde aynı nitelikte başka bir iflâs idare memurunun bulunmadığı tespit edilir ise icra mahkemesince önceki adaylar arasından bu nitelikte iflâs idare memuru görevlendirilir. Hukukçu ile yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir dışında görevlendirilmiş olan iflâs idare memurunun herhangi bir nedenle görevinin sona ermesi hâlinde ise icra mahkemesince önceki adaylar arasından iflâs idare memuru görevlendirilir (Yön. m.6/3-4). Önceki adaylar arasından da seçim yapılamazsa veya önceki aday denilebilecek kimse (görevin sona ermesinin birden fazla olması nedeniyle) kalmadıysa yine Yönetmelik'in 6/5 maddesi gereği alacaklılar toplantısı yeni bir seçim yapabilmelidir.

⁸⁹ Elbette ki bu olumsuz yönler, belli bir süre sonra, özellikle de iflâs idare memurluğu eğitimi alan kişilerin sayısı arttıkça etkisini yitirebilecek niteliktedir. Fakat kanun koyucunun istediği sonuç (tasfiyenin hızlı ve etkin ilerlemesi), hemen gerçekleşebilecek durumda değildir.

E. İFLÂS İDARE MEMURUNUN GÖREVDEN KAÇINMASI VEYA AYRILMASI

Kanun'un ve Yönetmelik'in aradığı nitelikleri taşıyan ve icra mahkemesi tarafından görevlendirilen iflâs idare memuruna, iflâs dairesi tarafından görevlendirmesi tebliğ edilir (Yön. m.6). Kural olarak iflâs idare memurluğuna seçilen kişinin görevi kabulü gerekir. Fakat, bedensel engelleri veya sürekli hastalıkları sebebiyle bu görevi yapmakta güçlük çekecek olan kişilerle uhdesinde birden fazla iflâs idare memurluğu görevi bulunanlar yahut icra mahkemesi tarafından kabul edilebilecek başkaca mazereti bulunan kişiler, iflâs idare memurluğu görevi yapmaktan kaçınabilirler (Yön. m.7/1).

Görevi kabul eden iflâs idare memuru, görevini yaptığı sırada icra mahkemesi tarafından kabul edilebilir nitelikte bir mazeret sunarsa, görevden ayrılma talebinde bulunabilir (Yön. m.7/2). Örneğin, görevi kabul eden bir iflâs idare memurunun, atamasını yaptığı icra mahkemesinin bağlı bulunduğu bölge adliye mahkemesinden başka bir yerdeki adrese taşınması, görevden kaçınma sebeplerinin göreve geldikten sonra ortaya çıkması yahut icra mahkemesince kabul edilebilecek özel bir durumunun ortaya çıkması hallerinde memur, görevden ayrılma talebinde bulunabilecektir. Görevi kabulden kaçınma veya görevden ayrılma talebi, görevlendirmenin tebliğ edildiği veyahut mazeretin ortaya çıktığı tarihten itibaren beş gün içinde, görevlendirmeyi yapan icra mahkemesine verilecek dilekçeyle bildirilir. Dilekçeye, kaçınma veya ayrılma sebepleri ile varsa bu sebeplere ilişkin belgelerin eklenmesi gerekir. İcra mahkemesi, dosya üzerinden yapacağı inceleme sonucunda kaçınma veya ayrılma talebinin kabulüne veya reddine karar verir. Görevden ayrılma talebinin reddi hâlinde iflâs idare memuru görevine devam eder. Görevi kabulden kaçınma talebinin reddi halinde iflâs idare memuru görevi kabulü yükümlüdür. Bu karara rağmen iflâs idare memuru görevden kaçınmaya devam ederse, icra mahkemesi derhâl Yönetmelik'in 6. maddesine göre başka bir iflâs idare memuru görevlendirir ve kaçınan iflâs idare memurunu bölge kuruluna bildirir. Talebin kabulü hâlinde icra mahkemesi derhâl Yönetmelik'in 6. maddesine göre başka bir iflâs idare memuru görevlendirir (Yön. m.7/3-6).

SONUÇ

İflâs tasfiyesinin başarıya ulaşması ve iflâs ile amaçlanan sonuçların ortaya çıkması yönünden, iflâs kararı verilmesinden sonra birincil öneme sahip olan organ iflâs idaresidir. Masanın kanunî temsilcisi ve masa mallarının yönetimi konusunda söz sahibi olan iflâs idaresi, bu görevini iflâs idare memurları eliyle yürütür. Alacaklıların eşit olarak alacaklarını almaları, müflisin mallarının kanuna ve hadiselere uygun olarak yönetilmesi, gerektiğinde bu mallarla ilgili hayatî derecede önemli kararların alınması noktasında yadsınamayacak derecede büyük görevleri olan iflâs idare memurlarının seçimi ve görevlendirilmesi yeni çıkarılan Yönetmelik çerçevesinde yapılacaktır.

Yönetmelik'in tamamı incelendiğinde özellikle iflâs idare memurunun sahip olması gereken genel ve özel niteliklere yer verildiği görülecektir. İflâs tasfiyesi daha ziyadesiyle hukuku ve ekonomiyi ilgilendiren bir alan olduğundan iflâs idaresinde memur olarak hukukçu, yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavirlerin yer alması doğru bir tercihtir. Ancak özellikle önem arz eden husus, iflâs idare memurluğu eğitimidir. Yönetmelik'te belirtilen eğitimin içeriği de ders saati de kanımızca yeterli olmadığı gibi beş yıllık meslekî tecrübe şartının da yeniden değerlendirilmesi gerekir.

Alman hukukunda sıklıkla tartışılan liste usûlü Türk hukukundakine benze- se de Türk hukukundaki sistemin daha ideal olduğu savunulabilir. Özellikle Al- man hukukunda iflâs idare memuru için aranan şartlardan somut olaya uygunluk, çevresel yakınlık ve bağımsızlık, Türk hukukundaki "listeden görevlendirme" ile sağlanabilecek olsa da "meslekî tecrübe" konusunda tam olarak beklentilerin kar- şılanıp karşılanmadığı eleştirilere açıktır. İflâs tasfiyesinde, müflisin iş hayatını en iyi, müflisin kendisi ve müflisin alacaklıları bilebilir. Zira sektörel bilgiye daha hâkim olduğu ileri sürülen kişiler, müflisin bizzat iş yaşamına tanık olmayıp onun işlemlerini dışarıdan takip edebilecek kişi konumundadır. Bu nedenle, eğitim al- mamış yahut eğitim olsa bile listeye yazılmamış alacaklıların (objektif hareket edebilmeleri koşuluyla) iflâs idaresine memur olarak atanamaması hususu kanı- mızca tekrardan düzenlemeye ihtiyaç duyan gri alandır.

Listeden yapılacak iflâs idare memuru görevlendirmelerinde dikkat edilmesi gereken önemli bir konu da bu görevlendirmelerin objektif ve göreve uygun- luk kriterlerine özen göstererek yapılmasıdır. Listeden yapılacak seçimlerde sıra usûlü benimsenebilir. Fakat bu durum, sıradaki görevlendirmeye konu tasfiyenin "iflâs idare memurunun faaliyet alanı dışında" yahut "doğrudan bağlantı içinde olmayıp dolaylı ilgili" konumunda olması nedeniyle "işin ehline teslim edilme- yen" sonuçları doğurmasına sebebiyet verebilir. Bu nedenle, iflâs idare memur- ları arasında yapılacak seçimlerde otomatikleşmiş bir seçim hedefleniyorsa, iflâs idare memurlarının faaliyet alanları "en ince ayrıntısına kadar" sektör analizine tâbi tutulmalıdır. Aksi halde, başka bir anlatımla icra mahkemesi hâkimlerinin inisiyatifinde (ama yine de listeden) bir atama yapılırsa, Alman hukukunun çokça tartıştığı "tarafılık/tarafsızlık" yahut "hâkimin özel listesi" olgusu ortaya çıkar ki bu durum, icra mahkemesi hâkimlerinin işlemlerinin şaibeli olarak kamuoyuna yansımaya neden olabilecektir.

Alman Aciz Kanunu'nun § 56a hükmünde düzenlenen, geçici alacaklılar kurulunun önerisinin -iflâs idare memurunun görevi yapmaya yeterli olmadığı- nın anlaşılması durumu hariç olmak üzere- iflâs mahkemesi tarafından dikkate alınmak durumunda olması, alacaklıların da iflâs idare memuru seçimine doğ- rudan etki ettiğini göstermektedir. Müflisin iş ilişkilerini ve çalışma alanını en iyi bilenlerden birinin (veya bir grubun) alacaklı olduğunu göz alırsak, sadece

listeden atamanın kabul edilmesi yerine listeden yapılacak atamalardan sonra alacaklılar toplantısının tekrar bir araya gelip görevlendirilen iflâs idare memurunun yetkinliğini onaylaması, eğer görevlendirilen memurun bilhassa müffisin çalışma alanına uzak bir kimse olduğu durumda mahkemeye yeniden görevlendirme yapılmasını (hatta kendi önerdikleri ve listede bulunan memur için) talep hakkı verilmesi kanımızca daha yerinde olabilecektir. Elbette ki bu önerimizin hayata geçmesi için yasal düzenleme yapılması zorunlu olup Kanun teklifinin amacının yazılması aşamasında “alacaklı ve borçlu menfaatlerine en çok hizmet edebilecek iflâs idaresinin seçiminin” elzem olduğuna özellikle yer verilmelidir.

İflâs idare memurlarına verilecek temel eğitimlerde özellikle Alman hukukunda aranan şartların Türk hukuku için de dikkate alınmasında herhangi bir engel yoktur. Ticarî ve hukukî deneyimi olmayan, sadece aldığı eğitim ile iflâs idaresine seçilebilen iflâs idare memurunun tasfiyeye vereceği zarar da dikkate alınarak eğitim saati içeriğinin ve saatinin mutlaka artırılması, bu konuda Yönetmelik’in ilgili kısmının mutlaka değiştirilmesi gerekmektedir. Bazı arabuluculuk temel eğitimlerinde olduğu gibi, eğitimlerin ticarileştirilmesi, ehil olmayan kişi ve kurumlarca (merkezlerce) eğitim verilmesi, ders saatini tamamlamak için eğitimlerin içinin boşaltılması halini alan yahut alacak olan iflâs idare memurluğu eğitimleri, iflâs tasfiyesine faydadan çok zarar verecektir. Bu konuda Adalet Bakanlığı’nın sıkı denetim yaparak borçlunun ve alacaklıların daha fazla zarar görmesini engellemesi Yönetmelik’in gereğidir.

KAYNAKÇA

- Ahrens, Martin. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79*. München: C.H. Beck Verlag, 2019.
- Akil Cenk. “Alman Aciz Kanunu’nun Bakiye Borçtan Kurtulma Prosedürü ve Tüketici Aczine İlişkin Hükümleri”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2012, S. 61 (3)*, Ankara: 2013.
- Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, Taşpınar Ayvaz, Sema ve Hanağası, Emel. *İcra ve İflâs Hukuku, Güncellenmiş 9. Baskı*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2023.
- Atalı, Murat, Ermenek, İbrahim ve Erdoğan, Ersin. *İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2023.
- Başözen, Ahmet. “İflâs Kuralları ve Müflisin Tasarruf Yetkisine İlişkin Güncel Bazı Düşünceler”, *Mihbir 13. Antalya Toplantısı, Yeniden Yapılandırılması Gereken Bir Kurum Olarak İflâs ve Konkordatonun İşlememesinin Sebepleri*”, Antalya: 9-10 Ekim 2015.
- Başözen, Ahmet. *Müflisin Tasarruf Yetkisi*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2005, (Başözen, *Tasarruf Yetkisi*).
- Belgesay, Mustafa Reşit. *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, İkinci Cilt İflâs Yolu ile Takip*. İstanbul: M. Sıralar Matbaası, 1955.
- Berkin, Necmeddin M.. *İflâs Hukuku*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972.
- Blümle, Holger. *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar; 9. Aufl.* München: C.H. Beck Verlag, 2022.
- Brußhardt, Harald. *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar; 9. Aufl.* München: C.H. Beck Verlag, 2022.
- Busch, Peter. „Die Bestellung des Insolvenzverwalters nach dem „Detmolder Modell““, *DZWIR, J. 2004, H. 9, (2004)*.
- Deliduman Seyithan. “Yeni Alman Aciz Kanunu Genel Hükümleri”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, Y. 2000, C. IV, S. 1-2*, Erzincan: 2000.
- Ekecik, Şükran ve Duran, Osman. “İflâs Bürosu (İİK m.221/1 ve 221/4)”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez’e Armağan, İzmir, (2015): 2571-2630*.
- Erdönmez, Güray. *İflâsta Alacaklılar Toplanmasının Yetkileri*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2005.
- Frind, Frank. “Die Bestellung des Insolvenzverwalters”, *DZWIR, J. 2001, H. 12, (2001)*, (Frind, Die Bestellung).
- Frind, Frank. *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht, 6. Auflage*. Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017, (Frind, Hamburger Kommentar).
- Frind, Frank. „Neutralitätsprobleme bei der Insolvenz- und Sachverwaltung“, *NZI, J. 2023, H. 20, (2023): 808-813*.
- Frind, Frank ve Schmidt, Andreas. „Insolvenzverwalterbestellung: Auswahlkriterien und Grenzen der Justiziabilität in der Praxis“, *NZI, J. 2004, (2004): 533-538*.
- Ganter, Hans Gerhard ve Bruns, Alexander. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79*. München: C.H. Beck Verlag, 2019.

- Gaul Hans Friedhelm. „Federal Alman Cumhuriyetinde Yeni Külli Takip Hukuku (Çev.: Nevhis Deren-Yıldırım)“, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Y. 1996, C. 55, S. 1-2, İstanbul: 1996.
- Gehrlein, Markus. „Sorgfaltmaßstab der Organ- und Insolvenzverwalterhaftung - Anwendbarkeit der Business Judgement Rule“, *NZG*, J. 2020, H. 21, (2020): 801-811.
- Gerhardt, Walter. *Jaeger Insolvenzordnung Großkommentar, Erste Auflage, Erster Band §§ 1-55*. Berlin: De Gruyter Recht, 2004, (Gerhardt, Erster Band).
- Gerhardt, Walter. *Jaeger Insolvenzordnung Großkommentar, Erste Auflage, Zweiter Band §§ 56-102*. Berlin: De Gruyter Recht, 2007, (Gerhardt, Zweiter Band).
- Graeber, Thorsten. „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, *DZWIR*, J 2005, H. 5, (2005).
- Graeber, Thorsten. „Die Vorauswahl der Insolvenzverwalterkandidaten“, *NJW*, J. 2004, (2004): 2715-2717, (Graeber, Insolvenzverwalterkandidaten).
- Graeber, Thorsten. „Kein Konkurrentenschutz für Insolvenzverwalter“, *NZI*, J. 2006, (2006): 499-501, (Graeber, Konkurrentenschutz).
- Graeber, Thorsten. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79*. München: C.H. Beck Verlag, 2019, (Graeber, Münchener Kommentar).
- Graf-Schlicker, Marie-Luise. *Kölner Schrift zur Insolvenzordnung, 3. völlig neubearbeitete und wesentlich ergänzte Auflage*. Münster: 2009.
- Haarmeyer, Hans ve Frind, Frank. *Insolvenzrecht, 5. aktualisierte Auflage*. Stuttgart: Verlag W. Kohlhammer, 2018.
- Haarmeyer, Hans ve Schildt, Charlotte. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79*. München: C.H. Beck Verlag, 2019.
- Henckel, Wolfram. *Jaeger Insolvenzordnung Großkommentar, Erster Band §§ 1-51, Erste Auflage*. Berlin: De Gruyter Recht, 2007.
- Henssler, Martin. „Das Berufsbild des Insolvenzverwalters im Wandel der Zeit“, *ZIP*, J. 2002, H. 24, (2002).
- Herzig, Dirk. *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar, 9. Aufl.*. München: C.H. Beck Verlag, 2022.
- Hess, Harald. „Kurz Kommentar für InsO § 56 Insolvenzverwalterbestellung und Vorauswahlverfahren“, *EWiR*, J. 2005, H. 15, (2005).
- Hess, Harald. *Insolvenzrecht Großkommentar, Band 1 §§ 1-112 InsO*. Heidelberg-München-Landsberg-Berlin: C.F. Müller Wirtschaftsrecht, 2007, (Hess, Insolvenzrecht Großkommentar).
- Höfling, Wolfram. „Insolvenzverwalterbestellung - Rechtsschutz durch Konkurrentenklage?“, *NJW*, J. 2005, (2005): 2341-2346.
- Jaeger, Ernst ve Weber, Friedrich. *Konkursordnung, 8. Auflage*. Einbeck: 1958.
- Karaaslan Varol. *Tacir Olmayan Gerçek Kişilerin Borç Tasfiye Usulü (Tüketici İflâsı)*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2021.
- Karslı, Abdurrahim. *İcra ve İflâs Hukuku, Yenilenmiş ve Gözden geçirilmiş 3. Baskı*. İstanbul: Alternatif Yayıncılık, 2014.
- Kuru, Baki. *İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, Tamamen Yeniden Yazılmış ve Genişletilmiş 2. Baskı*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2013, (Kuru, El Kitabı).

- Kuru, Baki. *İstinaf Sistemine Göre Yazılmış İcra ve İflâs Hukuku*. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2016.
- Ludwig, Stefan. *Braun Insolvenzordnung (InsO) Kommentar, 9. Aufl.*. München: C.H. Beck Verlag, 2022.
- Muşul, Timuçin. *İcra ve İflâs Hukuku Esasları, Güncelleştirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Olgaç, Senai. *İcra-İflâs, İkinci Cilt*. Ankara: Olgaç Matbaası, 1978.
- Oruç, Yakup. *İflâs İdaresi*. Ankara: Seçkin yayıncılık, 2019.
- Özkaya-Ferendeci, Hamide Özden. *İflâs Hukukunda Takas*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2013.
- Pekcanitez, Hakan, Atalay, Oğuz, Sungurtekin Özkan, Meral ve Özekes, Muhammet, *İcra ve İflâs Hukuku Ders Kitabı, 10. Baskı*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023.
- Postacıoğlu, İlhan E.. *İflâs Hukuku İlkeleri Cilt: I. İflâs*. İstanbul: Sulhi Garan Matbaası Koll. Şti., 1978.
- Preß, Roland. *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht, 6. Auflage*. Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017.
- Prütting, Hanns. *Kölner Schrift zur Insolvenzordnung, 3. völlig neubearbeitete und wesentlich ergänzte Auflage*. Münster: 2009.
- Riedel, Alexander. *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar, 11. neu bearbeitete Auflage*. Heidelberg: C.F. Müller, 2023.
- Römermann, Volker. „Anfechtbarkeit der Verwalterbestellung“, *NZI*, J. 2003, (2003): 134-136.
- Römermann, Volker. „Die Bestellung des Insolvenzverwalters“, *NJW*, J. 2002, (2002): 3729-3733, (Römermann, Die Bestellung).
- Rüther, Sönke. *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht, 6. Auflage*. Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017.
- Schmidt, Andreas. *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht, 6. Auflage*. Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017, (Schmidt, Hamburger Kommentar).
- Schmidt, Andreas. *Sanierungsrecht - Außergerichtliche Sanierung - Präventive Restrukturierung - Insolvenzordnung Kommentar, 2. Auflage*. Köln: Carl Heymanns Verlag, 2019.
- Schröder, Jens-Sören. *Hamburger Kommentar zum Insolvenzrecht, 6. Auflage*. Köln: Carl Heymanns Verlag, 2017.
- Smid, Stefan. „Auswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters durch das Insolvenzgericht als Rechtsfrage betrachtet“, *DZWIR*, J. 2001, H. 12, (2001): (Smid, Auswahl und Bestellung).
- Smid, Stefan. „Kein Rechtsmittel des bei der Auswahl nach § 56 Abs.1 InsO unberücksichtigt gebliebenen Bewerbers-Zur Entscheidung des Bundesverfassungsgerichts vom 23.05.2006 - 1 BvR 2530/04“, *DZWIR*, J. 2006, H. 9, (2006).
- Spiekermann, Olaf. „Die Unabhängigkeit des Insolvenzverwalters und Sachwalters“, *NZI*, J. 2020, H. 22, (2022): 977-985.
- Sternal Werner. *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar, 11. neu bearbeitete Auflage*. Heidelberg: C.F. Müller, 2023.

- Stürner, Rolf. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79. München: C.H. Beck Verlag, 2019.
- Taş Korkmaz, Hülya. “7101 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Zaman İtibariyle Uygulanması”, *7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında getirilen Yenilikler* (Editör: Prof. Dr. Muhammet Özkes), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- Taşpınar Ayyavaz, Sema. “7327 Sayılı Kanun ile Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde İflâs İdaresinin Seçimi”, *Prof. Dr. Selçuk Öztekin’e Armağan, C. III*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 2022.
- Thole, Christoph. *Insolvenzordnung Heidelberger Kommentar*, 11. neu bearbeitete Auflage. Heidelberg: C.F. Müller, 2023.
- Uhlenbruck, Wilhelm. „Zur Vorauswahl und Bestellung des Insolvenzverwalters“, *NZI*, J. 2006, (2006): 489-494.
- Uhlenbruck, Wilhelm. *Kölner Schrift zur Insolvenzordnung*, 3. völlig neubearbeitete und wesentlich ergänzte Auflage, Münster: 2009, (Uhlenbruck, Kölner Schrift).
- Ulukapı, Ömer. *İcra ve İflâs Hukuku*, Gözden Geçirilmiş ve Güncelleştirilmiş 6. Baskı. Konya: Mimoza Yayıncılık, 2014.
- Umar, Bilge. *İcra ve İflâs Hukukunun Tarihi Gelişmesi ve Genel Teorisi*. İzmir: İstiklâl Matbaası, 1973.
- Üstündağ, Saim. *İflâs Hukuku (İflâs-Konkordato-İptal Davaları)*, 8. Baskı. İstanbul: Yayıncılık Matbaacılık, 2009.
- Vuia, Mihai. *Münchener Kommentar zur Insolvenzordnung*, 4. Aufl., Band 1 §§ 1-79. München: C.H. Beck Verlag, 2019.
- Wieland, Joachim. „Kurz Kommentar für InsO § 56 Insolvenzverwalter, Vorauswahl und Rechtsschutz“, *EWiR*, J. 2005, H. 10, (2005): 437-438.
- Yazar Özlem. *Alman Hukukunda Tüketici İflâsı ve Bakiye Borçtan Kurtulma İmkânı*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eskişehir, 2022.
- Yıldırım, Mehmet Kâmil ve Deren-Yıldırım, Nevhis. *İcra ve İflâs Hukuku*, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 6. Baskı. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2015.
- Yılmaz, Ejder. *İcra ve İflâs Kanunu Şerhi*. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2016, (Yılmaz, Şerh).
- Yılmaz, Ejder. *İflâs İdaresi*. Ankara: Sevinç Matbaası, 1976.

İnternet Kaynakları

- Alman Hukukunda İflâs Toplantıları için internet ilanı, Erişim Tarihi: Şubat 20, 2024. www.insolvenzbekanntmachung.de.
- Verband Insolvenzverwalter und Sachwalter Deutschlands (VID), Erişim Tarihi: Şubat 19, 2024. <https://herrmann-may.de/blog/das-amt-des-insolvensverwalters.html>.
- İflâs İdare Memurluğu Örnek Kurumsal Sitesi, Erişim Tarihi: Şubat 19, 2024. <https://herrmann-may.de/blog/das-amt-des-insolvensverwalters.html>.
- Alman Anayasa Mahkemesi Kararları, Erişim Tarihi: Şubat 22, 2024. https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Entscheidungen/DE/2006/05/rs20060523_1bvr253004.html.